

Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА ОБЩИЯ СЪД (шести разширен състав)

2 юли 2015 година*

„Държавни помощи — Финансови мерки в полза на France Télécom — Оферта за заем от акционер — Публични изявления на френската държава — Решение, с което помощта се обявява за несъвместима с общия пазар — Липса на разширяване на обхвата на официалната процедура по разследване — Право на защита — Критерий за разумния частен инвеститор — Нормални пазарни условия — Грешки при прилагане на правото — Явни грешки в преценката“

По съединени дела T-425/04 RENV и T-444/04 RENV

Френска република, за която се явяват G. de Bergues, D. Colas и J. Bousin, в качеството на представители,

жалбоподател по дело T-425/04 RENV,

подпомагана от

Федерална република Германия, за която се явяват T. Henze и J. Möller, в качеството на представители, подпомагани от U. Soltész, avocat,

встъпила страна по дело T-425/04 RENV и в производството по обжалване — по съединени дела C-399/10 P и C-401/10 P,

Orange, по-рано France Télécom, установено в Париж (Франция), за което се явяват S. Hautbourg и S. Cochard-Quesson, avocats,

жалбоподател по дело T-444/04 RENV,

срещу

Европейска комисия, за която се явяват C. Giolito и D. Grespan, в качеството на представители,

ответник,

с предмет искания за отмяна на Решение 2006/621/ЕО на Комисията от 2 август 2004 година относно държавната помощ, приведена в действие от Франция в полза на France Télécom (ОВ L 257, 2006 г., стр. 11),

ОБЩИЯТ СЪД (шести разширен състав),

състоящ се от: S. Frimodt Nielsen, председател, F. Dehousse, I. Wiszniewska-Białecka, A. M. Collins (докладчик) и I. Ulloa Rubio, съдии,

* Език на производството: френски.

секретар: S. Bukšek Томас, администратор,

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебното заседание от 24 септември 2014 г.,

предвид решението от 19 март 2013 г., Vouygues и др./Комисия и др. (С-399/10 Р и С-401/10 Р, Сб., ЕУ:С:2013:175),

постанови настоящото

Решение

Фактическа обстановка

1. Общият контекст на делото

- 1 France Télécom (понастоящем Orange, наричано по-нататък „FT“), оператор и доставчик на далекосъобщителни мрежи и услуги, е учредено през 1991 г. като публичноправно юридическо лице, а от 31 декември 1996 г. е със статут на акционерно дружество. От октомври 1997 г. FT се котира на борсата. През 2002 г. дялът на френската държава в капитала на FT възлиза на 56,45 %, като останалата част от капитала е разпределена между публично предлагани акции (32,25 %), акции, притежавани от самото дружество (8,26 %), и акции, притежавани от работниците и служителите на дружеството (3,04 %).
- 2 През първото тримесечие на 2002 г. FT обявява в публикувания си финансов отчет за 2001 г. нетен дълг в размер на 63,5 милиарда евро и загуба в размер на 8,3 милиарда евро.
- 3 През периода март—юни 2002 г. рейтинговите агенции Moody's и Standard & Poor's (наричана по-нататък „S & P“) намаляват рейтинга на FT и променят перспективата му на отрицателна. По-специално, на 24 юни 2002 г. Moody's намалява краткосрочния и дългосрочния кредитен рейтинг на FT до последната позиция в инвестиционния клас. Успоредно с това курсът на акциите на FT значително спада.
- 4 Предвид финансовото положение на FT в интервю, публикувано на 12 юли 2002 г. в ежедневника Les Echos (наричано по-нататък „изявлението от 12 юли 2002 г.“), френският министър на икономиката, финансите и промишлеността (наричан по-нататък „министърът на икономиката“) заявява следното:

„Ние сме мажоритарен акционер с 55 % от капитала [...]. Държавата акционер ще действа като разумен инвеститор и ако [FT] има затруднения, ще предприемем адекватни мерки [...]. Повтарям, че ако [FT] има проблеми с финансирането, което не е така понастоящем, държавата ще предприеме необходимите мерки за тяхното преодоляване. Вие отново пускате слуха за увеличаване на капитала... Не, със сигурност не! Просто потвърждавам, че своевременно ще предприемем адекватни мерки, ако е необходимо [...].“
- 5 На същата дата S & P публикува прессъобщение със следния текст:

„FT може да срещне известни трудности при рефинансирането на облигационния си дълг с падеж през 2003 г. Все пак изявлението на [френската] държава запазва рейтинга на FT на [равнище] [сигурна] инвестиция [...]. Френската държава — която притежава 55 % от [FT] — ясно показва на [S & P], че ще действа като разумен инвеститор и ще вземе адекватни мерки, ако FT има затруднения. Дългосрочният рейтинг на [FT] спада на равнище BBB- [...].“

- 6 На 12 септември 2002 г. френските власти обявяват, че са приели оставката на изпълнителния директор на FT.
- 7 На 13 септември 2002 г. FT публикува шестмесечния си отчет, който потвърждава, че към 30 юни 2002 г. консолидираните собствени средства на FT са отрицателни в размер на 440 милиона евро и че нетният му дълг е достигнал 69,69 милиарда евро, от които 48,9 милиарда евро задължения по облигации с падеж през периода 2003—2005 г. Според шестмесечния отчет оборотът на FT показва ръст от 10 % в сравнение със същия период за финансовата 2001 година, оперативна печалба преди амортизационните отчисления, която възлиза на 6,87 милиарда евро, т.е. нарастване с 13,3 % в исторически данни и с 9,8 % в проформа данни, и оперативна печалба от 3,18 милиарда евро с нарастване от 15 % в проформа данни. Печалбата след приспадане на финансовите разходи (1,75 милиарда евро), но преди плащане на данъци, миноритарни дялови участия и лихви, без да се отчитат някои извънредни елементи, е в размер на 718 милиона евро срещу 271 милиона евро към 30 юни 2001 г. Свободният оперативен паричен поток възлиза на 3,6 милиарда евро с нарастване от 15 % в сравнение с първото шестмесечие на 2001 г.
- 8 В прессъобщение относно финансовото положение на FT от 13 септември 2002 г. (наричано по-нататък „изявлението от 13 септември 2002 г.“) френските власти обявяват следното:

„След извънредните загуби от първото шестмесечие [FT] е изправено пред сериозен недостиг на собствени средства. Това финансово положение отслабва потенциала на [FT]. [Френското] [п]равителство следователно е решено да поеме изцяло своите отговорности [...]. След като се запозна с новото положение, породено от значителното влошаване на баланса, [изпълнителният директор на FT] подаде оставка пред [френското] правителство, което я прие. Тази оставка произвежда действие, считано от събрание на управителния съвет, което ще се проведе през [...] следващите седмици и на което ще бъде представен нов изпълнителен директор [...]. В кратък срок новият директор ще представи план за финансово оздравяване, който да позволи намаляването на дълговете [на FT] и възстановяването на финансовата му структура, при пълното запазване на неговите стратегически предимства. [Френската] държава ще подкрепи [FT] в изпълнението на този план и от своя страна ще допринесе за същественото увеличаване на собствените средства на [FT] в срок и при условия, определени в зависимост от пазарните условия. Дотогава [френската] държава ще предприеме, ако е необходимо, мерки, които да позволяват да се избегнат всякакви проблеми с финансирането на [FT]“.

- 9 На същия ден агенция Moody's променя перспективата на дълга на FT от отрицателна на стабилна, като в прессъобщението си за това посочва в частност следното:

„Доверието на Moody's се засилява от изявлението на [френското] правителство, което още веднъж потвърждава силната си подкрепа за [FT]. Въпреки че продължава да бъде загрижена за общото ниво на финансовия риск, и по-специално за крехкото положение на ликвидността на [FT], Moody's придобива по-голяма увереност, че френското правителство [ще подкрепи FT], ако [то] срещне трудности при изплащането на дълга си“.

- 10 На 2 октомври 2002 г. е назначен новият изпълнителен директор на FT. Прессъобщението за това назначение (наричано по-нататък „изявлението от 2 октомври 2002 г.“) гласи следното:

„По предложение на [у]правителния съвет на [FT], Министерският съвет реши да назначи [нов изпълнителен директор на FT] [...]. За тази цел новият директор незабавно ще направи оценка на състоянието на [FT], чиито резултати ще бъдат съобщени на [у]правителния съвет през следващите седмици и върху която ще се основе план за финансово оздравяване и стратегическо развитие, който ще позволи да се намали дългът на [FT] и в същото време да се засилят неговите предимства. В този контекст [новият изпълнителен директор на FT] ще разполага с подкрепата на държавата акционер, която е решена да поеме изцяло своите отговорности. [Френската] държава ще подпомогне изпълнението на оздравителните дейности и от своя

страна ще допринесе за увеличаването на собствените средства на [FT] при условия, които ще бъдат определени при тясно взаимодействие с [и] изпълнителния директор на [FT] и [у] правителния съвет. Както вече бе посочено, ако е необходимо, междувременно [френската] държава ще предприеме мерки, които да позволят да се избегнат всякакви проблеми с финансирането на [FT]“.

- 11 На 19 ноември 2002 г. френските власти изпращат на Комисията на Европейските общности „информационна нота“, в която, от една страна, се описва финансовото положение на FT, като в същото време се изтъкват „неговите отлични оперативни резултати“, и от друга страна, се посочва, че френските власти възнамеряват да участват в рекапитализацията на FT при пазарни условия, като се посочват условията и редът на техния принос към оздравителния план на FT. В тази нота френските власти уточняват по-специално следното:

„С цел да даде на [FT] необходимата свобода на действие, за да подходи към пазара при най-добри условия и в най-подходящия момент, [френската] държава е готова да плати авансово своя дял от увеличаването на капитала под формата на заем от акционер, който ще бъде преобразуван в капитал в момента на издаването на новите акции. Размерът на този заем ще съответства изцяло или отчасти на записания от [френската] държава дял от бъдещото увеличаване на капитала и може да възлезе на 9 [милиарда евро]. Този заем ще е временен и преобразуването му в акции ще бъде задължително. Той ще бъде теглен само и доколкото това се налага с оглед на нуждите на [FT]. Освен това върху него ще бъдат начислявани лихви при действащите пазарни условия, които ще бъдат включени в капитала.

За да изпълни участието си в оздравителния план на [FT], [френската] държава възнамерява да използва ERAP, публично промишлено-търговско предприятие на [френската] държава, което ще предостави на [FT] заем от акционер и ще може да стане значителен акционер във [FT], след като този заем се преобразува в капитал. Като включи в актива си публичното дялово участие във [FT], това публично предприятие ще има в пасива си облигационни дългове. Изборът на ERAP отразява волята на [френската] държава ясно да идентифицира поетото от нея имуществено задължение, като го обособи в отделна структура“.

- 12 На заседанието на управителния съвет на FT от 4 декември 2002 г. новите ръководители на FT представят план за действие, озаглавен „Ambition France Télécom 2005“ (наричан по-нататък „планът „Ambition 2005“), насочен главно към уравнивяването на баланса на FT чрез увеличаване на собствените средства с 15 милиарда евро.
- 13 Представянето на плана „Ambition 2005“ е придружено от прессъобщение на министъра на икономиката от 4 декември 2002 г. (наричано по-нататък „съобщението от 4 декември 2002 г.“), което гласи следното:

„Министърът на икономиката [...] потвърждава подкрепата на [френската] държава за одобрения от управителния съвет на [FT] на 4 декември [2002 г.] план за действие. 1) Групата [FT] представлява вътрешно съгласувана индустриална единица, чиито резултати са забележителни. Днес обаче [FT] трябва да се справи със своята дестабилизирана финансова структура, с нуждата от собствени средства и от рефинансиране в средносрочен план. Това положение е резултат от провала на зле управлявани и извършени в момент на най-голям финансов „балон“ предходни инвестиции и по-общо от спада на пазарите. Невъзможността на [FT] да финансира развитието си по начин, различен от поемането на дългове, утежни това положение. 2) [Френската] държава, която е мажоритарен акционер, поиска от новите ръководители да възстановят финансовото равновесие на [FT], като в същото време запазят целостта на групата [...] 3) Като се има предвид изготвеният от ръководителите план за действие и перспективата за възвръщаемост на инвестицията, [френската] държава ще участва в увеличаването на собствените средства с 15 милиарда евро пропорционално на дела си от капитала, т.е. с инвестиция от 9 милиарда евро. [Френската] държава акционер счита, че по

този начин ще действа като разумен инвеститор. [FT] трябва да определи конкретните начини и срокове за увеличаване на собствените си средства. [Френското] правителство желае това да се извърши, като най-внимателно се вземе предвид положението на индивидуалните акционери и това на акционерите, които са работници и служители на [FT]. За да даде на [FT] възможност за извършване на пазарна операция в най-подходящия момент, [френската] държава е готова да плати авансово своя дял от увеличаването на собствените средства чрез предоставянето на [FT] на временен заем от акционер, при лихва при пазарни условия. 4) Целият дял на [френската] държава във [FT] ще бъде прехвърлен на ERAP [...]. То ще сключи заеми, като използва финансовите пазари, за да финансира дела на [френската] държава в увеличаването на собствените средства на [FT]“.

- 14 На 11 и 12 декември 2002 г. FT пуска две последователни емисии облигации на обща стойност 2,9 милиарда евро.
- 15 На 20 декември 2002 г. ERAP, публично промишлено-търговско предприятие на френската държава, предоставя на FT парафиран и подписан проектодоговор за заем от акционер (наричан по-нататък „офертата за заем от акционер“). Последното не подписва този проектодоговор и заемът от акционер така и не се предоставя.
- 16 На 15 януари 2003 г. FT сключва заеми, като издава облигации на обща стойност от 5,5 милиарда евро. Тези облигационни заеми не са обезпечени или гарантирани от държавата.
- 17 На 10 февруари 2003 г. FT подновява част от синдикиран кредит с настъпващ падеж в размер до 15 милиарда евро.
- 18 На 4 март 2003 г. стартира предвидената в плана „Ambition 2005“ операция по увеличаването на собствените средства. На 24 март 2003 г. FT увеличава капитала си с 15 милиарда евро. Френската държава участва в тази операция с 9 милиарда евро, пропорционално на дела си от капитала на FT. Сумата от 6 милиарда евро е гарантирана от съставен от 21 банки банков синдикат. Операцията приключва на 11 април 2003 г.
- 19 FT приключва финансовата 2002 година със загуба от около 21 милиарда евро и нетен финансов дълг от около 68 милиарда евро. Балансът за финансовата 2002 година, публикуван от FT на 5 март 2003 г., показва повишаване на оборота с 8,4%, на оперативната печалба преди амортизационни отчисления с 21,1% и на оперативния резултат с 30,9%. Към 14 април 2003 г. френската държава притежава 58,9% от капитала на FT, 28,6% от който посредством ERAP.

2. Административното производство

- 20 На 4 декември 2002 г. в приложение на член 88, параграф 3 ЕО и на член 2 от Регламент (ЕО) № 659/1999 на Съвета от 22 март 1999 година за установяване на подробни правила за прилагането на член [88 ЕО] (ОВ L 83, стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 8, том 1, стр. 41) Френската република уведомява Комисията за предвидените в плана „Ambition 2005“ финансови мерки, включително за офертата за заем от акционер.
- 21 На 22 януари 2003 г. Vouzgues SA и Vouzgues Télécom SA (наричани по-нататък общо „дружествата Vouzgues“), две дружества, учредени по френското право, последното от които осъществява дейност на френския пазар за мобилна телефония, сезират Комисията с жалба относно някои помощи, които по техни твърдения френската държава е предоставила на FT във връзка с рефинансирането му. Жалбата се отнася по-специално до съобщението за инвестиция на френската държава в размер на 9 милиарда евро, от една страна, и до изявленията от 12 юли, 13 септември и 2 октомври 2002 г. (наричани по-нататък „изявленията от и след юли 2002 г.“), от друга.

- 22 На 12 март 2003 г. в *Официален вестник на Европейския съюз* (ОВ С 57, стр. 5) е публикувано решението на Комисията за започване на предвидената в член 88, параграф 2 ЕО официална процедура по разследване във връзка по-специално с приетите от френската държава финансови мерки в подкрепа на FT (наричано по-нататък „решението за започване на официалната процедура“). Комисията кани заинтересованите лица да представят становищата си относно въпросните мерки.
- 23 След публикуването на това решение френските власти и множество заинтересовани лица, включително дружествата Bouygues, Association française des opérateurs de réseaux et services de télécommunications (Френското сдружение на операторите на далекосъобщителни мрежи и услуги) (AFORS Télécom, наричано по-нататък „AFORS“) и FT, представят становищата си по решението на Комисията за започване на официалната процедура.
- 24 На 30 май 2003 г. Комисията публикува обявление за обществена поръчка за „предоставянето на услуги по съдействие за извършване на оценката на съответствието на предоставената от френската държава на FT финансова помощ с принципа за частния инвеститор, действащ в условията на пазарна икономика, и на евентуалния икономически анализ на оздравителния план на FT“. На 24 септември 2003 г. тази поръчка е възложена на консултант, който представя икономическия си доклад на 28 април 2004 г. (наричан по-нататък „докладът от 28 април 2004 г.“). Този доклад се придружава от правен доклад от 22 март 2004 г. (наричан по-нататък „докладът от 22 март 2004 г.“). С писмо от 3 май 2004 г. Комисията изпраща тези два доклада на френските власти и ги приканва да представят своето становище. Тя ги изпраща и на FT.

3. Обжалваното решение

- 25 На 3 август 2004 г. Комисията уведомява френските власти за Решение 2006/621/ЕО от 2 август 2004 г. относно държавната помощ, приведена в действие от Франция в полза на FT (ОВ L 257, 2006 г., стр. 11, наричано по-нататък „обжалваното решение“).
- 26 Член 1 от обжалваното решение предвижда, че „поставен в контекста на изявленията [...] от и след юли 2002 г., заемът от акционер, предоставен от [Френската република] на [FT] през декември 2002 г. под формата на кредитна линия в размер на 9 милиарда евро, представлява държавна помощ, несъвместима с общия пазар“.
- 27 В отговор на писмен въпрос, който Общият съд ѝ отправя в това отношение в производството по настоящите дела, Комисията отбелязва, че упоменаването в член 1 от обжалваното решение на „изявленията [...] от и след юли 2002 г.“ трябва да се разбира като обхващащо не само изявленията от 12 юли, 13 септември и 2 октомври 2002 г., но и съобщението от 4 декември 2002 г. В точка 132 от решението си от 19 март 2013 г., Bouygues и др./Комисия и др. (С-399/10 Р и С-401/10 Р, Сб., наричано по-нататък „решението на Съда в производството по обжалване“, EU:C:2013:175), Съдът не разглежда съобщението от 4 декември 2002 г. просто като част от „контекста“, а постановява, че Комисията правилно е приела, че това съобщение и офертата за заем от акционер, взети заедно, са предоставили на FT предимство, което предполага ангажиране на държавни ресурси.
- 28 Следователно член 1 от обжалваното решение трябва да се разбира в смисъл, че окачествява като държавна помощ по смисъла на член 87, параграф 1 ЕО съобщението от 4 декември 2002 г. и офертата за заем от акционер, взети заедно, поставени в контекста на изявленията, направени преди тази дата, тоест изявленията от 12 юли, 13 септември и 2 октомври 2002 г.
- 29 Съгласно член 2 от обжалваното решение „[п]омощта по член 1 не подлежи на възстановяване“.

- 30 В дял 3 от обжалваното решение, озаглавен „Хронологическо описание на фактите и на финансовото положение на [FT]“, Комисията прави главно следните констатации.
- 31 На първо място, в съображения 17—34 от обжалваното решение Комисията констатира, че от юни 2002 г. финансовото положение на FT се характеризира със сериозни структурни проблеми, а балансът му не е уравновесен. В това отношение Комисията в частност изтъква, от една страна, бързия спад на рейтинга на FT през първата половина на 2002 г. (съображения 20—27 от обжалваното решение) и от друга, след анализ на разликите в лихвените проценти по облигациите на FT, повишаване на рисковете, свързани с неговия дълг в най-краткосрочен план, по-специално към началото на юли 2002 г., спрямо рисковете, свързани с дълга му в средносрочен и дългосрочен план (съображения 28—30 от обжалваното решение). Според Комисията това увеличаване на риска по дълга на FT се потвърждава от спада на цените на облигациите му през юни и юли 2002 г., като по този начин отразява по-ниската стойност на дълга му поради съществуващия според пазара повишен риск от неизпълнение (съображение 31 от обжалваното решение). Освен това Комисията отбелязва значителен спад в курса на акциите на FT за първата половина на 2002 г. (съображение 35 от обжалваното решение).
- 32 На второ място, Комисията констатира, че към датата на изявлението от 12 юли 2002 г. всяко допълнително спадане на рейтинга на дълга на FT би довело до загубването на неговия ранг на сигурна инвестиция и че рейтинговите агенции S & P и Moody's са били на път да намалят този рейтинг до равнище на спекулативна облигация („junk bond“). След като излага съдържанието на прессъобщението на S & P от същия ден, в съображение 39 от обжалваното решение Комисията съответно стига до извода, че през юли 2002 г. FT е изпаднало в криза на доверие, заплашваща да възпрепятства предвидените рефинансирания и да изложи на риск ликвидността му през 2003 г. Тя уточнява, че рейтинговите агенции все пак са запазили рейтинга на FT на равнище от инвестиционния клас предвид „посоченото от [френската] държава“.
- 33 На трето място, Комисията отбелязва, че изводът, упоменат в точка 32 по-горе, се потвърждава ретроактивно през септември 2002 г., когато е бил публикуван отчетът на FT за шестмесечието (съображения 40—50 от обжалваното решение). Като са имали предвид изявленията от 13 септември и 2 октомври 2002 г. и съобщението от 4 декември 2002 г., рейтинговите агенции Moody's и S & P са променили преценката си относно управлението на дълга на FT и са посочили, че е налице повишаване на доверието на пазара (съображения 51—58 от обжалваното решение). В това отношение Комисията в частност отбелязва, че като реакция на съобщението от 4 декември 2002 г. S & P потвърждава на 17 декември 2002 г., че от една страна, подкрепата на френските власти за FT, така както нееднократно е потвърждавана от юли 2002 г. нататък, е била ключов фактор за запазването на рейтинга на това предприятие на равнище от инвестиционния клас и че, от друга страна, съобщението е било доказателство за тази подкрепа и за осезаемата защита на кредиторите на FT (вж. съображение 58 и бележки под линия 56 и 57 от обжалваното решение).
- 34 Комисията също така констатира, че след увеличаването на капитала на FT през февруари и март 2003 г. рейтинговите агенции престават да считат подкрепата на френската държава за ключов елемент за рейтинга на FT (съображение 61 от обжалваното решение). Така през февруари 2003 г. Moody's заявява следното (съображение 61 и бележка под линия 58 от обжалваното решение):

„Френското правителство не е преставало да заявява, че подкрепя [FT] и възнамерява, ако е необходимо, да предостави финансова подкрепа за временно разрешаване на потенциалните проблеми с ликвидността. Тази подкрепа личи ясно от предоставянето [...] на кредитна линия в размер на 9 милиарда евро в полза на [FT] за период от 18 месеца, която включва лихви, но може да бъде върната единствено в акции на [FT]. Moody's включва подкрепата на [френската]

държава в рейтинга Ваа3 [...]. Финансовият риск, свързан със значителните дългове на [FT], не съответства на качеството му на инвестиция (което се компенсира от добрите оперативни резултати и мълчаливата подкрепа на френското правителство)“.

35 В дял 6 от обжалваното решение, озаглавен „Предмет на настоящото решение“, Комисията най-напред, в съображение 185, отбелязва, че мерките, за които е направено уведомление, не могат да се анализират, „без да се вземат предвид изявленията на [френското] правителство от юли до декември 2002 г.“. Всъщност с тези изявления френските власти показвали желанието си да приемат адекватни мерки, за да разрешат финансовите затруднения на FT. Офертата за заем от акционер материализирала по-рано изразените им намерения.

36 В съображение 186 от обжалваното решение Комисията приема следното:

„В настоящия случай Комисията констатира, че мерките от декември 2002 г., които са предмет на уведомлението, са предшествани от няколко изявления и мерки на френските власти от и след юли [2002 г.]. От една страна, тези изявления и мерки позволяват да се разберат по-добре причините за мерките от декември [2002 г.] и техният обхват. От друга страна, тези предварителни изявления и мерки със сигурност оказват влияние върху представата на пазарите и икономическите оператори за положението на FT през декември [2002 г.]. Тъй като самото поведение на икономическите оператори е повлияно от поведението на държавата, то не представлява обективен критерий за по-нататъшна преценка на поведението на държавата. Следователно тези предварителни намеси трябва да бъдат взети предвид при анализа на това дали мерките от декември [2002 г.] представляват помощ“.

37 В съображение 187 от обжалваното решение Комисията отбелязва, че всъщност е възможно поредицата от изявления и мерки на френските власти от и след 2002 г. да се анализират като „едно цяло, чийто конкретен израз са мерките от декември [2002 г.]“.

38 По-нататък, в съображения 188—191 от обжалваното решение Комисията посочва следното:

„(188)

Анализът на настоящия случай показва на пръв поглед времево несъответствие между предимствата за предприятието, които са особено изразени през юли [2002 г.], и потенциалното ангажиране на държавни ресурси, което изглежда по-ясно установено през декември [2002 г.]. Всъщност изявленията на министъра на икономиката [...] биха могли да се квалифицират като помощ, доколкото тези изявления очевидно оказват влияние върху пазарите и предоставят предимство на [FT]. Поради това не е лесно да се установи по несъмнен начин дали изявлението [от 12] юли 2002 г. може да ангажира поне потенциално държавни ресурси. В това отношение Комисията анализира множеството правни доводи, насочени към това да се докаже, от една страна, че от правна гледна точка тези публични изявления са равнозначни на държавна гаранция, и от друга страна, че те залагат репутацията на държавата със съответната икономическа цена в случай на неизпълнение. Взети в [тяхната] съвкупност, тези елементи могат да се разглеждат като такива, които действително биха могли да поставят в опасност държавни ресурси (било като ангажират отговорността на държавата по отношение на инвеститорите, било като увеличат цената на бъдещите трансакции на държавата). Тезата, че изявлението [от 12] юли 2002 г. е [помощ], следователно е новаторска, но вероятно не е лишена от основание.

(189)

В настоящия случай обаче Комисията не разполага с достатъчно доказателства, за да установи по неопровержим начин наличието на помощ въз основа на тази новаторска теза. За сметка на това тя счита, че може да установи наличието на елементи на помощ, като следва по-традиционен подход, изхождайки от мерките от декември [2002 г.], за които е било отправено уведомление.

(190)

Всъщност, от една страна, наличието на ангажиране на държавни ресурси е очевидно през декември [2002 г.]. От друга страна, като се вземе предвид влиянието, което предварителните изявления и мерки оказват върху пазарите, наличието на предимство за [FT] през декември [2002 г.] също е очевидно.

(191)

В това отношение „принципът на частния инвеститор, действащ в условията на пазарна икономика“, не може да обоснове тази намеса от декември [2002 г.], както твърдят френските власти, тъй като поведението на икономическите оператори през декември очевидно е повлияно от предварителните действия и изявления на правителството от и след юли [2002 г.]. Дори да можем да се съмняваме, че изявлени[ето] от [12] юли [2002 г.] [е] достатъчно конкретн[o], за да представляв[а] сам[o] по себе си помощ, няма никакво съмнение, че т[ова] изявлени[e] [е] бил[o] повече от достатъчн[o], за да „изкрив[и]“ представата на пазарите и да [повлияе върху] по-нататъшното поведение на икономическите оператори. Ако това е така, въпросното поведение на икономическите оператори не може да се вземе предвид като неутрална база за сравнение, за да се прецени последващото поведение на [френската държава]. Следователно презумпцията, основана на „принципа на частния инвеститор, действащ в условията на пазарна икономика“, не може да се основе на положението на пазара, такова каквото е било през декември [2002 г.], а логично трябва да се основе на положение на пазара, което не е изкривено под влияние на предварителните изявления“.

- 39 В дял 7 от обжалваното решение, озаглавен „Преценка на разглежданата мярка с оглед на член 87, параграф 1 [ЕО]“, Комисията посочва по-специално следното (съображение 194 от обжалваното решение):

„[Офертата за] заем от акционер (който представлява предварително включване на [френската] държава в рекапитализацията на [FT]) предоставя предимство [...] на FT, тъй като му позволява да увеличи средствата си за финансиране и да успокои пазара относно способността си да изпълнява своите задължения в срок. Въпреки че [договорът] за заем [от акционер] така и не е подписан, създаденото на пазара привидно впечатление за наличието на такъв заем може да предостави предимство на FT, тъй като пазарът приема, че финансовото положение на [FT] е по-устойчиво [...]. Това е могло да окаже [влияние върху] условията за предоставяне на заем на FT“.

- 40 В съображение 196 от обжалваното решение, когато анализира условието да са ангажирани държавни ресурси, Комисията посочва, че „потенциална допълнителна тежест за държавните ресурси е била създадена от съобщението за предоставянето на заема от акционер в съчетание с реализирането на предхождащи това предоставяне условия [...], създадената на пазара привидност за действителното предоставяне на този заем [...] и накрая, изпращането на подписания и парафиран договор за заем от ERAP на FT“. В същото съображение Комисията добавя, че макар договорът за заем от акционер така и да не е подписан от FT, това не означава, че не е налице потенциално ангажиране на държавни ресурси. Всъщност FT е можело да подпише договора във всеки един момент и по този начин да получи правото да му бъде изплатена незабавно сумата от 9 милиарда евро.

- 41 След като констатира, че така предоставеното на FT предимство нарушава или заплашва да наруши конкуренцията и може да засегне търговията между държавите членки (съображения 198—201 от обжалваното решение), в дял 8 от обжалваното решение, озаглавен „Принцип на разумния частен инвеститор, действащ в условията на пазарна икономика“, Комисията анализира въпроса дали посоченият принцип е бил спазен, като се имат предвид всички изявления на френските власти в месеците преди офертата за заем от акционер (съображения

203—230 от обжалваното решение). Всъщност съдържанието на тези изявления и ефектът им върху пазара сочели, че още през юли 2002 г. френската държава е взела решението да подкрепи FT (съображение 203 от обжалваното решение).

- 42 Предвид изявленията от и след юли 2002 г. и съобщението от 4 декември 2002 г. Комисията по същество приема, че „може да се счете, че тези изявления в тяхната съвкупност са направили обществено достойние намерението на [френската] държава, ако [FT] има проблеми с финансирането или финансови затруднения, да направи необходимото за тяхното преодоляване“ и са израз на поетото от нея задължение в това отношение. Всъщност тези публични, повтарящи се, съгласувани изявления, които могат да бъдат разглеждани като такива на френската държава, били достатъчно ясни, точни и категорични, за да отразят по надежден начин безусловното поемане на задължение от тази държава по-специално по отношение на финансовата и промишлената общност, която ги възприела именно така (съображения 206—213 и 217 от обжалваното решение). Освен това наред с тези публични изявления френските власти установили контакт с „основните оператори на пазара“ като S & P, за да ги информират за намеренията си и бързо да възвърнат доверието на пазара, като по този начин предотвратят спадането на рейтинга на дълга на FT до равнище „junk bond“ (съображение 212 от обжалваното решение).
- 43 В съображения 214—218 от обжалваното решение Комисията обсъжда „въпроса дали според вътрешното право частен инвеститор, които е направил същите изявления като [френската] държава, би бил длъжен да спази обещанията си“. Най-напред, тя приема, че на този етап не е изключено въпросните изявления да са имали обвързваща сила по френското административно, гражданско, търговско и наказателно право, както и по правото на щата Ню Йорк (САЩ). По-нататък тя отбелязва, че пазарът може да счита тези изявления за напълно надеждни и следователно те създават у него очакване, че френската държава „ще направи всичко необходимо, за да разреши всички финансови затруднения на FT“. Според Комисията, „[а]ко [френската] държава не отговори на това очакване, това пряко би засегнало репутацията ѝ като собственик, акционер или управител на предприятия, били те котираны на борсата или не, както и като издател на облигации за финансиране на публичен дълг“ (съображение 217 от обжалваното решение). Така тези изявления били израз на основана на репутацията на държавата стратегия, състояща се в поемане на надежден ангажимент в краткосрочен и дългосрочен план. Следователно може да се счита, че тези елементи „в действителност са в състояние да поставят в опасност държавни ресурси (било чрез ангажирането на отговорността на държавата по отношение на инвеститорите, било чрез увеличаването на разходите за бъдещи сделки на държавата)“, а „[т]езата, че изявленията [от и след] юли 2002 г. са помощи, [...] е новаторска теза, но вероятно не е лишена от основание“ (съображение 218 от обжалваното решение).
- 44 Въпреки това в съображение 219 от обжалваното решение Комисията стига до извода, че „не [...] може да установи по неопровержим начин наличието на помощта на тази основа“. Тя счита, че „[з]а сметка на това [...] може да докаже наличието на елементи на помощ по по-традиционен начин, като изходи от мерките от декември 2002 г., за които е отправено уведомление“. В това отношение било достатъчно „да се установи, че предварителните изявления са оказали реално влияние върху представата на пазарите през декември [2002 г.], без да е необходимо сами по себе си тези изявления да се квалифицират [...] като държавни помощи“.
- 45 Като се позовава по-специално на доклада от 28 април 2004 г., който сочи необичайно и значително увеличаване на стойността на акциите и на облигациите на FT след изявлението от 12 юли 2002 г., на прессъобщението на S & P от същия ден, както и на доклад на Deutsche Bank от 22 юли 2002 г., Комисията заключава, че „пазарът е счел тези изявления [на френските власти] за надеждна стратегия за ангажирането на [френската] държава в подкрепа на FT“ (съображения 220 и 221 от обжалваното решение).

- 46 В съображение 222 от обжалваното решение Комисията добавя, че тези изявления са имали много голям ефект върху пазара. Всъщност те способствали за възвръщането на доверието на финансовите пазари и били определящи за запазването на рейтинга на FT в инвестиционния клас. Евентуално понижаване на рейтинга на FT щяло да направи офертата за заем от акционер по-малко вероятна и със сигурност много по-обременяваща.
- 47 Според Комисията, „[в]ъпреки че мерките, за които е направено уведомлението от декември [2002 г.], разглеждани поотделно, може и да създават илюзия за съвсем рационални операции, това изобщо не променя факта, че поведението на икономическите оператори през декември очевидно е повлияно от действията и изявленията на [френската] държава отпреди това, и в частност от и след юли 2002 г., които сочат за намерението на [френската] държава да разреши проблемите с финансирането на [FT]“ (съображение 225 от обжалваното решение). В този смисъл решението на френските власти да изпреварят рекапитализацията на FT чрез предоставянето на кредитна линия материализира техните изявления (съображение 226 от обжалваното решение).
- 48 Според Комисията обстоятелството, че извършената през април 2003 г. операция по рекапитализацията на FT има успех и че заемът от акционер така и не е предоставен, няма решаващо значение. При прилагането на критерия за разумния частен инвеститор от значение били фактите, с които разполага инвеститорът към момента на вземане на решението да инвестира. Освен това, доколкото изявленията на френските власти оказват влияние върху пазара и върху поведението на икономическите оператори, Комисията не можела „да се основе на поведението на останалите икономически оператори, за да прецени поведението на държавата и така да приложи критерия за съвпадение“. Според Комисията „[в]същност направените през юли и повторени след това изявления на [френската] държава, че ще направи необходимото, за да позволи на [FT] да преодолее проблемите си с финансирането, нарушават теста за съвпадение, доколкото и така не може да се счете, че частните инвеститори са взели решение само въз основа на положението на [FT], и то независимо от въпроса дали тези изявления [представяват или не] държавна помощ“. Прилагането на принципа на разумния частен инвеститор не можело да се основе на положението на пазара през декември 2002 г., а логично трябвало да се основе „на положение на пазара, което не е изкривено от предварителните изявления и намеси“ (съображение 227 от обжалваното решение).
- 49 „Изглежда[ло]“ обаче, че разгледани в контекста на положението преди юли 2002 г., съответните решения за инвестиции не спазват този принцип (съображение 228 от обжалваното решение). Към онзи момент FT се намирало в труден икономически контекст и било загубило доверието на пазарите, а френските власти още не били взели никакви мерки за подобряване на управлението на FT и резултатите му, нито били направили задълбочен одит, нито назначили нов ръководен екип, нито подготвили план за оздравяване на предприятието. При тези обстоятелства било „невероятно един частен инвеститор да направи след юли 2002 г. изявления, [подобни] на тези на френското правителство, които от чисто икономическа гледна точка могат да ангажират сериозно надеждността и репутацията му, а от правна гледна точка дори да го задължат, считано от тази дата, при всяко положение да подкрепи финансово [FT]“. По този начин такъв инвеститор би поел сам и без никаква компенсация много голям риск по отношение на FT. Дори основен акционер, който притежава същата информация, с която навремето са разполагали френските власти, обаче не би направил изявления в подкрепа на FT през юли 2002 г., без преди това да направи задълбочен одит на неговото финансово положение и на необходимите оздравителни мерки, за да може да прецени степента на риска и изгледите за възвръщаемост при една такава стъпка. Във всички случаи такъв основен акционер би се нуждаел от участието на финансовите пазари, за да оздрави положението на FT. Посочените пазари обаче „не изглеждат по това време готови да инвестират или да предоставят голям кредит на FT“ (съображение 229 от обжалваното решение).

- 50 Затова според Комисията „[е] било малко вероятно през юли 2002 г. разумен частен инвеститор в същото положение като френската държава да направи изявления в подкрепа на FT предвид икономическото положение на FT и липсата на ясна и пълна информация на негово разположение по този въпрос“. Още по-малко вероятно било разумен частен инвеститор „да предостави акционерен заем и така сам да поеме много голям финансов риск“ (съображение 229 от обжалваното решение).
- 51 По всички изложени по-горе съображения Комисията заключава, че „[критерият] за разумния частен инвеститор, действащ в условията на пазарна икономика, не е изпълнен“ и „[с]ледователно предимството, предоставено на FT посредством [офертата] за заема от акционер — разгледан[а] в светлината на предварителните изявления и намеси на френските власти — е държавна помощ, макар да е трудно да се определи обхватът на предоставеното предимство“ (съображение 230 от обжалваното решение).
- 52 В дял 9 от обжалваното решение, озаглавен „Съвместимост на помощта“, Комисията посочва, че разглежданите мерки за помощ не отговарят на разрешителните условия, предвидени в Известието на Комисията относно насоките на Общността за държавните помощи за оздравяване и реструктуриране на предприятия в затруднение (ОВ С 288, 1999 г., стр. 2) (съображения 231—255 от обжалваното решение). Затова тя заключава, че тези мерки представляват държавна помощ, несъвместима с общия пазар (съображение 256 от обжалваното решение).
- 53 В дял 10 от обжалваното решение, озаглавен „Възстановяване на помощта“, Комисията заявява, че на този етап не е в състояние да определи точно размера на разглежданата помощ, нито да включи в обжалваното решение достатъчно точни критерии, въз основа на които Френската република да може по-късно сама да определи този размер. Комисията приема, че зачитането на правото на защита и принципът на защита на оправданите правни очаквания представляват препятствие за възстановяването на тази помощ в съответствие с член 14 от Регламент № 659/1999 (съображения 257—264 от обжалваното решение).

Предходните производства пред Общия съд и пред Съда

1. Предходното производство пред Общия съд

- 54 Съответно на 13 октомври 2004 г. (дело T-425/04), 5 ноември 2004 г. (дело T-444/04) и 9 ноември 2004 г. (дело T-450/04) Френската република, FT и дружествата Bouygues подават в секретариата на Общия съд жалби, с които искат изцяло да бъде отменено обжалваното решение. На 12 ноември 2004 г. (дело T-456/04) AFORS подава в секретариата на Общия съд жалба, с която иска да бъде отменен член 2 от това решение.
- 55 С определение от 30 януари 2008 г. председателят на трети състав на Общия съд допуска дружествата Bouygues да встъпят в устната фаза на производството по дело T-444/04 в подкрепа на исканията на Комисията.
- 56 На 13 февруари 2008 г. на основание член 14 от Процедурния правилник на Общия съд от 2 май 1991 г. и по предложение на трети състав Общият съд решава, след изслушване на страните в съответствие с член 51 от същия правилник, да препрати дела T-425/04, T-444/04, T-450/04 и T-456/04 за разглеждане от разширен съдебен състав.
- 57 С определение на председателя на трети разширен състав на Общия съд от 17 февруари 2009 г. четирите дела са съединени за целите на устната фаза на производство и на съдебното решение в съответствие с член 50 от Процедурния правилник от 2 май 1991 г.

- 58 С решение от 21 май 2010 г., Франция и др./Комисия (T-425/04, T-444/04, T-450/04 и T-456/04, Сб., наричано по-нататък „решението от 21 май 2010 г.“, EU:T:2010:216), Общият съд, от една страна, отменя член 1 от обжалваното решение, и от друга, постановява, че липсва основание за произнасяне по същество по исканията за отмяна на член 2 от това решение.
- 59 Що се отнася до искането за отмяна на член 1 от обжалваното решение, на първо място, Общият съд отхвърля възраженията за недопустимост, повдигнати от Комисията по дела T-425/05, T-444/04 и T-450/04, и приема, че няма основание да се произнася по повдигнатото от FT по дело T-456/04 възражение за недопустимост на твърдяното искане на AFORS за отмяна на член 1 от обжалваното решение (решение от 21 май 2010 г., т. 58 по-горе, EU:T:2010:216, т. 111—134).
- 60 На второ място, Общият съд разглежда заедно второто и третото основание, изтъкнати по дела T-425/04 и T-444/04, както и първото и второто основание за отмяна на член 1 от обжалваното решение, изтъкнати по дело T-450/04, тъй като всички тези основания са свързани по същество с понятието за помощ по смисъла на член 87, параграф 1 ЕО (решение от 21 май 2010 г., т. 58 по-горе, EU:T:2010:216, т. 212—326).
- 61 В това отношение Общият съд първо припомня някои принципи относно понятието за помощ, както и относно обхвата на съдебния контрол в тази област (решение от 21 май 2010 г., т. 212—220). Той в частност отбелязва, че както страните признават в съдебното заседание, прилагането на критерия за разумния частен инвеститор непременно предполага, че предприятиите от държавата в полза на дадено предприятие мерки предоставят предимство чрез ресурси на държавата (решение от 21 май 2010 г., т. 58 по-горе, EU:T:2010:216, т. 217).
- 62 Второ, Общият съд проверява дали изявленията от и след юли 2002 г. и офертата за заем от акционер, взети поотделно или заедно, предоставят едно или повече предимства на FT (решение от 21 май 2010 г., т. 58 по-горе, EU:T:2010:216, т. 222—260).
- 63 В това отношение, след като прави някои предварителни бележки и дава дефиниция на понятието за предимство, съгласно която то предполага, че намесата на държавата трябва да има за последица подобряване на икономическото или финансовото положение на получателя (решение от 21 май 2010 г., т. 58 по-горе, EU:T:2010:216, т. 222—231), Общият съд, най-напред, проверява дали изявленията от и след юли 2002 г. и съобщението от 4 декември 2002 г. сами по себе си предоставят такова предимство на FT (решение от 21 май 2010 г., т. 58 по-горе, EU:T:2010:216, т. 232—242). В това отношение Общият съд по същество приема, че Комисията е доказала в необходимата степен, че разгледани заедно, изявленията и съобщението са предоставили значително предимство на FT, доколкото са му позволили да спечели отново доверието на финансовите пазари, направили са възможен, по-лесен и по-евтин достъп на FT до нови кредити, необходими за рефинансирането на краткосрочните му дългове в размер на 15 милиарда евро, и в крайна сметка са допринесли за стабилизирането на твърде крехкото му финансово състояние. Общият съд преценява, че при тези обстоятелства не е необходимо да се отговаря на въпроса дали тези изявления са предоставили предимство в полза на FT и с това, че са оказали положително влияние върху курса на неговите акции и облигации.
- 64 След това, Общият съд проверява дали офертата за заем от акционер сама по себе си е предоставила на FT друго, допълнително предимство, а после заключава, че Комисията не е доказала в необходимата степен, че това е така (решение от 21 май 2010 г., т. 58 по-горе, EU:T:2010:216, т. 243—258). От една страна, Общият съд приема, че допълнителното предимство, посочено от Комисията в съображение 194 от обжалваното решение, явно се смесва с предимството, произтичащо от изявленията от и след юли 2002 г., и по-специално с предимството, свързано със съобщението от 4 декември 2002 г. В това отношение той в частност отбелязва, че изпращането на офертата за заем от акционер на 20 декември 2002 г. не е публично оповестено отделно и в допълнение към съобщението от 4 декември 2002 г. за тази

оферта. От друга страна, Общият съд приема, че Комисията не е установила надлежно, че простата възможност за FT да прибегне едностранно и безусловно до кредитната линия в размер на 9 милиарда евро, предмет на офертата за заем от акционер, представлява предимство в негова полза, дори при положение че проектодоговорът така и не е подписан от него, нито е изпълнен. В това отношение той констатира, че Комисията нито е определила, нито е доказала евентуално подобряване на икономическото положение на FT, което може да произтече от „офертата за сключване на договор“, каквато е офертата за заем от акционер, в сравнение с положението, в което то се е намирало по-специално след откритата се пред него възможност да рефинансира дълговете си в размер на 9 милиарда евро при съществуващите в този момент условия на пазара на облигации.

- 65 Трето, Общият съд разглежда условието, свързано с наличието на прехвърляне на държавни ресурси (решение от 21 май 2010 г., т. 58 по-горе, EU:T:2010:216, т. 262—313). В точка 262 от решението от 21 май 2010 г., т. 58 по-горе (EU:T:2010:216), Общият съд пояснява, че съществува изискване за връзка между установеното предимство и ангажирането на държавни ресурси, като посоченото предимство трябва да е тясно свързано със съответна тежест, обременяваща държавния бюджет, или със създаването въз основа на поети от държавата правнообвързващи задължения на достатъчно конкретен икономически риск за държавния бюджет.
- 66 Най-напред, Общият съд заключава, че изявленията от и след юли 2002 г. не включват ангажиране на държавни ресурси, и съответно отхвърля искането на дружествата Bouygues за отмяна на член 1 от обжалваното решение поради това, че Комисията отказала да квалифицира тези изявления като държавни помощи (решение от 21 май 2010 г., т. 58 по-горе, EU:T:2010:216, т. 268—290). Общият съд стига до това заключение в частност след като констатира, че поради техния открит, неточен и условен характер, по-специално що се отнася до естеството, обхвата и условията на евентуална държавна намеса в полза на FT, и предвид фактическия контекст, в който са направени, въпросните изявления не могат да бъдат приравнени на държавна гаранция или да бъдат тълкувани като разкриващи неотменимо задължение за предоставянето на конкретна финансова помощ в полза на FT или като излагащи ресурсите на френската държава на риск, който да се състои в прехвърляне на държавни ресурси.
- 67 По-нататък, Общият съд разглежда самостоятелно съобщението от 4 декември 2002 г. (решение от 21 май 2010 г., т. 58 по-горе, EU:T:2010:216, т. 293—298). Той приема, че не следва да проверява дали това съобщение само по себе си съдържа достатъчно ясно, категорично и безусловно и поради това правнообвързващо задължение, което позволява да се заключи, че е налице прехвърляне на държавни ресурси, тъй като както Комисията, така и дружествата Bouygues не са изложили подобен довод, нито са представили релевантни и годни доказателства в това отношение (решение от 21 май 2010 г., т. 58 по-горе, EU:T:2010:216, т. 293—295).
- 68 В точка 296 от решението от 21 май 2010 г., точка 58 по-горе (EU:T:2010:216), Общият съд добавя, че във всички случаи произтичащото от съобщението прехвърляне на държавни ресурси може да съответства единствено на предимство, състоящо се в откриването на кредитна линия в размер на 9 милиарда евро, както изрично е предвидено в това съобщение. От една страна обаче, Комисията не е характеризирала надлежно това предимство в обжалваното решение и от друга, това предимство би било отделно от предимството, произтичащо от изявленията от и след юли 2002 г., за което в посоченото решение се приема, че е налице. В точка 297 от решението си Общият съд уточнява, че изискването за връзка между идентифицираното предимство и прехвърлянето на държавни ресурси предполага, че посоченото предимство съответства на еквивалентна тежест, която обременява държавния бюджет, а след това отбелязва, че настоящият случай не е такъв, що се отнася до връзката между установеното в обжалваното решение предимство, произтичащо от изявленията от и

след юли 2002 г., от една страна, и твърдяното прехвърляне на публични ресурси, състоящо се в откриването на кредитна линия в размер на 9 милиарда евро, така както е предвидено в съобщението от 4 декември 2002 г., от друга.

- 69 В точка 298 от решението от 21 май 2010 г., точка 58 по-горе (EU:T:2010:216), Общият съд заключава, че Комисията не е доказала, че съобщението от 4 декември 2002 г. предполага прехвърляне на държавни ресурси.
- 70 Освен това, що се отнася до офертата за заем от акционер, в точка 299 от решението от 21 май 2010 г., точка 58 по-горе (EU:T:2010:216), Общият съд приема, че доколкото Комисията не е установила надлежно наличието на произтичащо от нея предимство, на още по-голямо основание е невъзможно Общият съд да заключи, че е налице свързано с това предимство прехвърляне на държавни ресурси.
- 71 По-нататък, в точки 302—309 от решението от 21 май 2010 г., точка 58 по-горе (EU:T:2010:216), Общият съд разглежда въпроса дали Комисията не е можела все пак — въз основа на обща преценка на изявленията от и след юли 2002 г., заедно със съобщението от 4 декември 2002 г. и офертата за заем от акционер — да заключи, че в случая е изпълнен критерият за прехвърляне на държавни ресурси.
- 72 В това отношение в точки 303 и 304 от решението от 21 май 2010 г., точка 58 по-горе (EU:T:2010:216), Общият съд констатира, че изявленията от и след юли 2002 г. сами по себе си не са съдържали предварителна специфична финансова подкрепа, подобна на тази, която в крайна сметка се конкретизира през декември 2002 г., но за разлика от съобщението от 4 декември 2002 г. имат открит, неточен и условен характер, що се отнася до естеството, обхвата и условията на евентуалната бъдеща намеса на френската държава. Така решението на френската държава от декември 2002 г. да обяви и да предложи оферта за заем от акционер представлява важно прекъсване на поредицата от събития, довели до рефинансирането на FT. В точка 305 от решението си Общият съд отхвърля тезата на Комисията, че офертата за заем от акционер представлява материален израз на по-ранните изявления на френската държава.
- 73 Също така, в точка 307 от решението от 21 май 2010 г., точка 58 по-горе (EU:T:2010:216), Общият съд постановява, че Комисията не може да се освободи от задължението си да посочи специфично предимство, свързано със съответно прехвърляне на държавни ресурси. В точка 308 от решението си той добавя, че предвид важното прекъсване на поредицата от събития и на действията на френските власти през декември 2002 г. Комисията не е имала право да установи наличието на връзка между евентуалното ангажиране на държавни ресурси на този етап и предимствата, предоставени от по-ранните мерки, а именно изявленията от и след юли 2002 г., доколкото тези мерки имат по същество различен характер от мерките, предприети през декември 2002 г. Всъщност такава връзка между конститутивните елементи на понятието за помощ, когато става въпрос за настъпили по различно време отделни факти, би била в противоречие с изискването за връзка между предимството и прехвърлянето на държавни ресурси.
- 74 В точка 309 от решението от 21 май 2010 г., точка 58 по-горе (EU:T:2010:216), Общият съд стига до извода, че макар да е можело Комисията да вземе предвид съвкупността от събития, които предхождат и са оказали влияние върху окончателното решение на френската държава от декември 2002 г. да подкрепи FT чрез оферта за заем от акционер, за да характеризира предимството, тя не е успяла да докаже наличието на прехвърляне на държавни ресурси, свързано с това предимство. Според Общия съд обстоятелството, че изявленията от и след юли 2002 г. и съобщението от 4 декември 2002 г. са довели до възникването на предимство в полза на FT, тъй като са възстановили доверието на финансовите пазари и са подобрили условията за неговото рефинансиране, не води до съответно намаляване на държавния бюджет или до

достатъчно конкретен икономическия риск от тежести, обременяващи този бюджет. Общият съд по-конкретно отбелязва, че това предимство е отделно от предимството, което офертата за заем от акционер може да донесе и което обжалваното решение не установява надлежно.

- 75 Ето защо в точка 310 от решението от 21 май 2010 г., точка 58 по-горе (EU:T:2010:216), Общият съд заключава, че Комисията не се е съобразила с понятието за държавна помощ по смисъла на член 87, параграф 1 ЕО, като е счела, че поставена в контекста на изявленията от и след юли 2002 г., офертата за заем от акционер води до предоставянето на предимство в полза на FT, което произтича от прехвърляне на държавни ресурси. Затова, от една страна, той приема, че второто посочено от Френската република и FT основание е налице във втората си част и че е налице и третото посочено от тях основание, доколкото с тях те възразяват срещу начина, по който е приложено понятието за помощ, и от друга страна, постановява, че не е необходимо да разглежда първата част от второто основание, нито третото основание, изтъкнати от Френската република и FT, доколкото с тях се оспорва законосъобразността на прилагането от Комисията на критерия за разумния частен инвеститор (решение от 21 май 2010 г., т. 58 по-горе, EU:T:2010:216, т. 311 и 312). Той също така приема, че като се има предвид, че член 1 от обжалваното решение следва да бъде отменен поради грешка при прилагане на правото и явни грешки в преценката при прилагането на член 87, параграф 1 ЕО, не следва да разглежда и първото основание, посочено от Френската република и FT, нито четвъртото основание, посочено от Френската република (решение от 21 май 2010 г., т. 58 по-горе, EU:T:2010:216, т. 313).
- 76 На трето място, Общият съд разглежда и отхвърля второто основание, посочено от дружествата Voûgues по дело T-450/04, а именно за противоречивост и непълнота на мотивите в разрез с член 253 ЕО (решение от 21 май 2010 г., т. 58 по-горе, EU:T:2010:216, т. 314—324).
- 77 По всички изложени преди това съображения Общият съд отменя член 1 от обжалваното решение като незаконосъобразен на второто и третото от посочените от Френската република и FT основания (решение от 21 май 2010 г., т. 58 по-горе, EU:T:2010:216, т. 326).
- 78 Накрая, в точки 327—330 от решението от 21 май 2010 г., точка 58 по-горе (EU:T:2010:216), Общият съд постановява, че предвид отмяната на член 1 от обжалваното решение на основанията, изтъкнати от Френската република и FT по дела T-425/04 и T-444/04, техните искания и исканията на дружествата Voûgues по дело T-450/04, а също и искането на AFORS по дело T-456/04, всичките за отмяна на член 2 от това решение, са безпредметни. Затова той приема, че няма основание да се произнася по тези отменителни искания.

2. Предходното производство пред Съда

- 79 Съответно на 4 и на 3 август 2010 г. дружествата Voûgues (C-399/10 P) и Комисията (C-401/10 P) подават жалби срещу решението на Общия съд от 21 май 2010 г., точка 58 по-горе (EU:T:2010:216).
- 80 С определения от 28 февруари 2011 г. председателят на Съда допуска Федерална република Германия да встъпи по двете дела в подкрепа на исканията на Френската република.
- 81 С определение от 8 септември 2011 г. председателят на Съда съединява посочените дела за целите на устната фаза на производството и на съдебното решение.
- 82 С решението си в производството по обжалване Съдът отменя решението от 21 май 2010 г. и връща дела T-425/04, T-444/04 и T-450/04 на Общия съд за произнасяне по изложените пред него основания и по направените пред него искания, по които Съдът не се е произнесъл; Съдът не се произнася по съдебните разноски.

- 83 На първо място, Съдът разглежда жалбите срещу решението на Общия съд.
- 84 В тази част от решението си, първо, Съдът разглежда първото основание за обжалване, посочено от дружествата Voужues, а именно че Общият съд тълкувал твърде стеснително понятието за държавна помощ, изопачил френското право и квалифицирал неправилно фактите, като не приел доводите на тези дружества, че Комисията допуснала грешка при прилагане на правото, като отказала да квалифицира като държавна помощ изявленията от и след юли 2002 г. (решение на Съда в производството по обжалване, т. 67—79).
- 85 В това отношение в точка 76 от решението си в производството по обжалване Съдът констатира, че в обжалваното решение на Комисията не е изразено становище по твърдението в жалбата на дружествата Voужues до Комисията от 22 януари 2003 г., че изявленията от и след юли 2002 г. сами по себе си представляват държавна помощ. Съдът в частност отбелязва, че тези изявления са взети предвид само доколкото са обективно релевантни за преценката на офертата за заем от акционер и че Комисията ги е разгледала само като контекст на констатираната помощ (решение на Съда в производството по обжалване, т. 73—75).
- 86 Затова в точка 77 от решението си в производството по обжалване Съдът постановява, че Общият съд е допуснал грешка при прилагане на правото, като е приел в точки 128 и 131 от решението от 21 май 2010 г., че член 1 от обжалваното решение съдържа отказ на Комисията да квалифицира изявленията от и след юли 2002 г. като държавна помощ. Всъщност липсата на становище на Комисията по поставения в жалбата на дружествата Voужues до нея въпрос дали изявленията сами по себе си могат да се квалифицират като държавна помощ, не може като такава да бъде приравнена на решение за отхвърляне на исканията им.
- 87 В точка 78 от решението си в производството по обжалване Съдът приема, че така Общият съд е разгледал въпроси, по които Комисията все още не се е произнесла, и е смесил различните фази на административните и съдебните производства, което е несъвместимо със системата за разпределение на правомощията между Комисията и Съда и с предвидените от Договора за функционирането на ЕС способности за защита, както и с изискванията за добро правораздаване. Затова в точка 79 от решението си в производството по обжалване Съдът заключава, че първото основание за обжалване, посочено от дружествата Voужues, не може да доведе до желанието от тях резултат.
- 88 Второ, Съдът разглежда заедно първата част от второто основание за обжалване, посочено от дружествата Voужues, и първата част от второто основание за обжалване, посочено от Комисията, изведени от грешки при прилагане на правото, допуснати във връзка с квалифицирането на съобщението от 4 декември 2002 г. и офертата за заем от акционер, взети заедно, като държавна помощ. Тези страни по същество твърдят в производството пред Съда, че Общият съд е допуснал грешки при прилагане на правото, като е приел, че за установяване наличието на държавна помощ се изисква тясна връзка между, от една страна, предимство, което трябва да се установи поотделно по отношение на съобщението от 4 декември 2002 г. и на офертата за заем от акционер, и от друга страна, ангажиране на държавни ресурси, което да е еквивалентно и съответстващо на някое от така установените предимства.
- 89 В точка 97 от решението си в производството по обжалване Съдът отбелязва, че Общият съд е счел, от една страна, че Комисията е била длъжна да прецени, поотделно за всяка мярка на държавна намеса, дали се предоставя специфично предимство чрез държавни ресурси, и от друга, че само при намаляване на държавния бюджет или при достатъчно конкретен икономически риск за обременяване на този бюджет с тежест, които са тясно свързани със и съответстват на така установеното предимство, е изпълнено условието за финансиране чрез държавни ресурси по смисъла на член 87, параграф 1 ЕО.

- 90 Най-напред, Съдът разглежда първия от изводите на Общия съд, упоменати в точка 89 по-горе (решение на Съда в производството по обжалване, т. 98—105). В това отношение Съдът в частност констатира, че тъй като има различни форми на държавна намеса и тя трябва да се преценява в зависимост от последиците ѝ, не може да се изключи възможността няколко последователни мерки на държавата да се разгледат като една-единствена за целите на прилагането на член 87, параграф 1 ЕО (решение на Съда в производството по обжалване, т. 103). Според Съда такъв може да е по-конкретно случаят, когато последователните мерки на държавна намеса са така тясно свързани предвид хронологията на приемането им, целта им и положението на предприятието към момента на приемането им, че е невъзможно да бъдат отделени една от друга (решение на Съда в производството по обжалване, т. 104). От това Съдът заключава, че като е приел, че е необходимо да се установи намаляване на държавния бюджет или достатъчно конкретен икономически риск за обременяването му с тежест, които са тясно свързани със, съответстват на или са породени от специфично предимство, произтичащо било от съобщението от 4 декември 2002 г., било от офертата за заем от акционер, Общият съд е допуснал грешка при прилагане на правото, състояща се в прилагането на критерий, който изначално изключва възможността тези мерки на държавна намеса да бъдат разглеждани като една-единствена мярка в зависимост от връзките помежду им и от техните последици (решение на Съда в производството по обжалване, т. 105).
- 91 По-нататък, Съдът разглежда втория от изводите на Общия съд, упоменати в точка 89 по-горе (решение на Съда в производството по обжалване, т. 106—110). В това отношение Съдът по същество констатира, че наистина, за да се приеме, че е налице държавна помощ, Комисията трябва да докаже съществуването на достатъчно пряка връзка между, от една страна, предимството, предоставено на получателя на помощта, и от друга, намаляването на държавния бюджет или пък възникването на достатъчно конкретен икономически риск за обременяването му с тежести, но при все това не е необходимо нито такова намаляване или риск да съответства или да е еквивалентно/еквивалентен на посоченото предимство, нито последното да е предоставено за сметка на такова намаляване или на такъв риск, нито то да е от същото естество като ангажирането на държавни ресурси, от които произтича (решение на Съда в производството по обжалване, т. 109 и 110).
- 92 Така в точка 111 от решението си в производството по обжалване Съдът заключава, че Общият съд е допуснал грешки при прилагане на правото както при упражняването на контрол по отношение на начина, по който Комисията е установила наличие на държавна намеса, предоставяща държавна помощ, така и при преценката на връзките между установеното предимство и констатираното от Комисията ангажиране на държавни ресурси. Затова Съдът отменя обжалваното решение на Общия съд, като приема, че не е необходимо да се произнася по другите изтъкнати основания за обжалването му (решение на Съда в производството по обжалване, т. 113 и 114).
- 93 На второ място, Съдът постановява, че разполага с фактите и доказателствата, необходими за окончателно решаване на спора, от една страна, що се отнася до искането по дело T-450/04 за отмяна на член 1 от обжалваното решение, доколкото Комисията е отказала да квалифицира като държавни помощи изявленията от и след юли 2002 г., и от друга страна, що се отнася до втората част от второто основание и до третото основание, изложени от Френската република и FT в подкрепа на жалбите им по дела T-425/04 и T-444/04, доколкото с тази част и с това основание се оспорва установеното с обжалваното решение наличие на предимство, предоставено от френската държава на FT (решение на Съда в производството по обжалване, т. 116—142).
- 94 Що се отнася до първия аспект, в точка 118 от решението си в производството по обжалване Съдът приема, че посочените в жалбата по дело T-450/04 основания за отмяна на член 1 от обжалваното решение, доколкото Комисията е отказала да квалифицира изявленията от и след юли 2002 г. като държавни помощи, не могат да доведат до желанния резултат.

- 95 Що се отнася до втория аспект, първо, в точка 126 от решението си в производството по обжалване Съдът отбелязва, че по-специално от съображения 188 и 189 от обжалваното решение на Комисията следва, че тя не основава извода си за наличие на държавна помощ на констатацията, че френската държава е поела задължение с изявлението от 12 юли 2002 г.
- 96 Второ, в точка 129 от решението си в производството по обжалване Съдът заключава — с оглед на някои пасажии от съображения 194 и 196 от обжалваното решение на Комисията — че тя е преценила, че съобщението от 4 декември 2002 г. и офертата за заем от акционер, взети заедно, са предоставили предимство, водещо до ангажиране на държавни ресурси по смисъла на член 87, параграф 1 ЕО. По-нататък, в точки 130 и 131 от решението си Съдът, като препраща към точки 103 и 104 от същото решение, постановява, че Комисията правилно е разгледала двете мерки заедно, като се има предвид, че очевидно първата не може да бъде отделена от втората.
- 97 Трето, в точки 132—136 от решението си в производството по обжалване Съдът постановява, че Комисията правилно е приела, че офертата за заем от акционер, за която са направени съобщението и уведомлението от 4 декември 2002 г., е предоставила на FT предимство по смисъла на член 87, параграф 1 ЕО, като е позволила на FT да увеличи средствата си за финансиране и да успокои пазара относно способността си да изпълни задълженията си в срок. Що се отнася до условието за ангажиране на държавни ресурси, в точка 137 от решението си в производството по обжалване Съдът констатира, че офертата за заем от акционер се отнася до откриване на кредитна линия в размер на 9 милиарда евро и че макар да е вярно, че FT не е подписало изпратения му договор за заем, то е можело да го подпише във всеки един момент и по този начин да получи правото незабавно да му бъде изплатена въпросната сума. В точка 138 от решението си Съдът отбелязва, че в обжалваното решение Комисията е изтъкнала следните обстоятелства: на 5 декември 2002 г. при представяне пред инвеститорите FT посочва, че веднага може да разполага с „кредитната линия“, предоставена от френската държава, същия ден S & P обявява, че френската държава ще предостави веднага заем от акционер, на финансовата комисия на Националната асамблея на Франция е съобщено, че заемът от акционер „вече е предоставен на разположение на FT“, а на 9 декември 2002 г. Moody's обявява, че е потвърдено „отпускането на кредитната линия в размер на 9 милиарда евро“. В точка 139 от решението си Съдът заключава, че като се има предвид потенциалната допълнителна тежест в размер до 9 милиарда евро за държавните ресурси, Комисията правилно е установила, че гореупоменатото предимство е предоставено чрез държавни ресурси по смисъла на член 87, параграф 1 ЕО.
- 98 Накрая, в точки 140 и 141 от решението си в производството по обжалване Съдът констатира, че етапът на производството не позволява спорът да бъде решен, що се отнася до второто и третото основание, изложени от Френската република и FT, доколкото се оспорва прилагането от Комисията на критерия за разумния частен инвеститор. Съдът приема, че същото се отнася и до първото основание, посочено от Френската република и FT, изведено от съществени процесуални нарушения и от нарушение на правото на защита, и до четвъртото основание, посочено от Френската република, изведено от липса на мотиви, и следователно до искането на дружествата Bouygues за отмяна на член 2 от обжалваното решение. Ето защо в точка 142 от решението си в производството по обжалване Съдът постановява, че дела T-425/04, T-444/04 и T-450/04 следва да бъдат върнати на Общия съд за произнасяне по тези основания и по направеното пред него искане, по което Съдът не се е произнесъл.

Производство и искания на страните след връщането на делото

- 99 След решението на Съда в производството по обжалване дела T-425/04 RENV, T-444/04 RENV и T-450/04 RENV са разпределени на първи разширен състав на Общия съд.

- 100 На 31 май 2013 г. в съответствие с член 119, параграф 1 от Процедурния правилник от 2 май 1991 г. писмени становища представят Френската република по дело T-425/04 RENV и FT по дело T-444/04 RENV, а на 17 юли 2013 г. Комисията представя писмени становища по двете дела. Федерална република Германия не представя писмено становище по тези дела.
- 101 С писмо от 22 юли 2013 г. FT уведомява Общия съд, че от 1 юли 2013 г. фирменото му наименование е променено на Orange.
- 102 След промяна в съставите на Общия съд съдията докладчик е включен в четвърти състав на Общия съд и съответно дела T-425/04 RENV, T-444/04 RENV и T-450/04 RENV са преразпределени на четвърти разширен състав на Общия съд.
- 103 Тъй като съдията докладчик е възпрепятстван да заседава, председателят на Общия съд преразпределя делото на друг съдия докладчик и посочените дела са преразпределени на шести разширен състав на Общия съд.
- 104 С определения на председателя на шести разширен състав на Общия съд от 27 юни 2014 г., от една страна, дружествата Vouygues са заличени като страни по дело T-444/04 RENV, встъпили в подкрепа на исканията на Комисията, и от друга, дело T-450/04 RENV е заличено от регистъра на Общия съд, тъй като тези дружества оттеглят съответно встъпването и жалбата си.
- 105 С определение на председателя на шести разширен състав на Общия съд от 15 юли 2014 г. дела T-425/04 RENV и T-444/04 RENV са съединени за целите на устната фаза на производството и на съдебното решение.
- 106 По предложение на съдията докладчик Общият съд (шести разширен състав) решава да започне устната фаза на производството. В рамките на процесуално-организационните действия, предвидени в член 64 от Процедурния правилник от 2 май 1991 г., Общият съд приканва Френската република и Комисията да отговорят писмено на някои въпроси, което те изпълняват в определения срок.
- 107 С писмо от 8 август 2014 г. Федерална република Германия уведомява Общия съд, че няма да се представлява в съдебното заседание.
- 108 Устните състезания и отговорите на страните на поставените от Общия съд въпроси са изслушани в съдебното заседание от 24 септември 2014 г.
- 109 По дело T-425/04 RENV Френската република, подпомагана от Федерална република Германия, моли Общия съд:
- да отмени изцяло обжалваното решение,
 - да осъди Комисията да заплати съдебните разноски.
- 110 По дело T-425/04 RENV Комисията моли Общия съд:
- да отхвърли жалбата като неоснователна,
 - да осъди Френската република да заплати съдебните разноски.
- 111 По дело T-444/04 RENV FT моли Общия съд:
- да отмени обжалваното решение,

— да осъди Комисията да заплати съдебните разноски.

112 По дело T-444/04 RENV Комисията моли Общия съд:

- да отхвърли жалбата като неоснователна,
- да осъди FT да заплати съдебните разноски.

113 В съдебното заседание Комисията също така формулира искането Общият съд да отхвърли жалбата по дело T-444/04 RENV като недопустима.

От правна страна

1. По допустимостта на жалбата по дело T-444/04 RENV

114 В съдебното заседание Комисията повдига възражение за недопустимост на подадената от FT жалба по дело T-444/04 RENV поради липса на правен интерес. Тя изтъква, че след като дружествата Vouugues оттеглят жалбата си, а с решението си в производството по обжалване Съдът не връща дело T-456/04 на Общия съд за ново разглеждане, член 2 от обжалваното решение вече не е предмет на искане за отмяна и следователно за FT вече не съществува конкретен и реален риск да бъде задължено да възстанови разглежданата помощ.

115 Най-напред следва да се отбележи, че противно на твърденията на Комисията, член 2 от обжалваното решение все още е предмет на искане за отмяна, тъй като както Френската република, така и FT молят обжалваното решение да бъде изцяло отменено. Това искане за отмяна на член 2 от обжалваното решение ще бъде впрочем разгледано в точки 264—270 по-нататък.

116 След това, що се отнася до искането на FT за отмяна на член 1 от обжалваното решение, следва да се напомни, че съгласно постоянната съдебна практика правният интерес трябва да продължава да съществува до обявяването на съдебното решение, тъй като иначе няма да има основание за произнасяне по същество, което предполага жалбата да може чрез резултата си да донесе полза на страната, която я е подала (решение от 7 юни 2007 г., Wunenburger/Комисия, C-362/05 P, Сб., EU:C:2007:322, т. 42 и определение от 7 декември 2011 г., Fellah/Съвет, T-255/11, EU:T:2011:718, т. 12).

117 В настоящия случай, от една страна, следва да се отбележи, че член 1 от обжалваното решение е годен да породии правообвързващи последици по отношение на FT, доколкото то е единственият получател на помощта, която с решението е обявена за несъвместима с общия пазар.

118 От друга страна, следва да се приеме, че независимо дали за FT все още съществува някакъв риск да бъде задължено да възстанови разглежданата помощ, отмяната на член 1 от обжалваното решение на посочените от това предприятие основания би имала за последица недействителност на акта, с който се констатира неправомерността на тази мярка за помощ, представляваща индивидуална мярка в негова изгода, а това е правна последица, която изменя правното му положение и е от полза за него.

119 При всички случаи в съдебната практика се приема, че жалбоподателят може да запази интереса си да иска отмяната на акт на дадена институция, от една страна, за да даде възможност да се избягва в бъдеще повтаряне на нарушението, довело според него до незаконосъобразност на акта (вж. решение от 7 юни 2007 г., Wunenburger/Комисия, C-362/05 P, Сб., EU:C:2007:322, т. 50

и цитираната съдебна практика), и от друга страна, за да разполага с констатация от страна на съда на Съюза, че спрямо него е издаден незаконосъобразен акт, така че тази констатация да може да му послужи като основа на евентуален иск за обезщетение, с който да изиска поправка по подходящ начин на причинените му с обжалвания акт вреди (вж. в този смисъл решения от 5 март 1980 г., Könecke Fleischwarenfabrik/Комисия, 76/79, Rec, EU:C:1980:68, т. 8 и 9, както и от 31 март 1998 г., Франция и др./Комисия, C-68/94 и C-30/95, Rec, EU:C:1998:148, т. 74).

- 120 От изложените по-горе съображения следва, че FT има конкретен и все още съществуващ интерес от отмяната на член 1 от обжалваното решение. Следователно трябва да бъде отхвърлено повдигнатото от Комисията в съдебното заседание възражение за недопустимост на жалбата на това предприятие.

2. По искането за отмяна на член 1 от обжалваното решение

Предварителни бележки

- 121 По дело T-425/04 Френската република изтъква четири основания в подкрепа на жалбата си, всичките насочени против член 1 от обжалваното решение, а именно, първо, нарушение на съществени процесуални правила и на правото на защита, второ, грешки при прилагане на правото при прилагането на понятието за помощ по смисъла на член 87, параграф 1 ЕО, и по-специално на критерия за разумния частен инвеститор, трето, явни грешки в преценката на съдържанието или на твърдените последици от изявленията от и след юли 2002 г., и четвърто, липса на мотиви по смисъла на член 253 ЕО. В писменото си становище от 31 май 2013 г. Френската република посочва, че поддържа твърденията си за наличие на първото и четвъртото основание в тяхната цялост и за наличие на второто и третото основание, доколкото се отнасят до прилагането на критерия за разумния частен инвеститор.
- 122 По дело T-444/04 FT изтъква три основания в подкрепа на жалбата си, също насочени против член 1 от обжалваното решение и съответстващи по същество на първите три от основанията, изтъкнати от Френската република по дело T-425/04. В писменото си становище от 31 май 2013 г. FT посочва, че поддържа твърденията си за наличие на първото основание в неговата цялост и за наличие на второто и третото основание, доколкото се отнасят до прилагането на критерия за разумния частен инвеститор.
- 123 Френската република и FT в писмените си становища от 31 май 2013 г. и Комисията в писменото си становище от 17 юли 2013 г. препращат за повече подробности по така стеснените основания към доводите в писмените им изявления по дела T-425/04 и T-444/04, но излагат и някои допълнителни доводи с оглед на изводите на Съда в решението му в производството по обжалване.
- 124 Общият съд намира за необходимо да разгледа най-напред първото основание, а след това да анализира заедно второто и третото, тъй като те и двете се отнасят до прилагането на критерия за разумния частен инвеститор.

По първото основание: нарушение на съществени процесуални правила и на правото на защита

- 125 Първото основание, изтъкнато от Френската република и FT, се състои от две части: първо, нарушение на съществени процесуални правила и второ, нарушение на правото на защита.

Относно нарушението на съществени процесуални правила

– Доводи на страните

- 126 Френската република и FT се оплакват, че Комисията е допуснала нарушение на съществени процесуални правила, като не е разширила обхвата на официалната процедура по разследване, за да включи в него и изявлението от 12 юли 2002 г. Те твърдят, че решението за започване на официалната процедура не се отнася до това изявление, но въпреки това, видно от съображения 192—230 от обжалваното решение, то е „основният момент“ за доказването на наличието на държавна помощ в случая, а следователно и един от „релевантните фактически и правни въпроси“ по смисъла на член 6, параграф 1 от Регламент № 659/1999.
- 127 Френската република добавя, че Комисията не може да черпи доводи от това, че френските власти широко са коментирали становищата на третите заинтересовани лица и доклада от 28 април 2004 г., отнасящи се до изявлението от 12 юли 2002 г., при положение че подобни становища и подобен доклад не биха могли да разширят обхвата на започнатата от Комисията процедура, нито да освободят Комисията от изискването официално да разшири обхвата на процедурата.
- 128 Френската република също така поддържа, че ако френските власти бяха получили възможност да изложат становището си относно изявлението от 12 юли 2002 г., Комисията щеше да е длъжна да вземе предвид тяхното становище в обжалваното решение, което тогава е можело да бъде различно.
- 129 Комисията отхвърля доводите на Френската република и FT. По същество тя твърди, че при разглеждането на случая е спазила процесуалните правила, предвидени в Регламент № 659/1999.

– Съображения на Общия съд

- 130 Следва да се припомни, че Комисията трябва да започне официална процедура по разследване, като предвиди уведомяване на заинтересованите лица, в случай че след предварителното разглеждане продължава да има сериозни съмнения в съвместимостта на разглежданата мярка с общия пазар. Оттук следва, че в уведомлението за започване на тази процедура Комисията не може да е длъжна да представи завършен анализ на въпросната мярка. За сметка на това Комисията трябва в достатъчна степен да определи рамките на своята проверка, за да не лиши от смисъл правото на заинтересованите лица да представят становища (решение от 31 май 2006 г., *Kuwait Petroleum (Nederland)/Комисия*, T-354/99, Rec, EU:T:2006:137, т. 85).
- 131 Решението за започване на официалната процедура по разследване съответно трябва да позволява на заинтересованите лица да участват ефикасно в тази процедура, в хода на която те ще имат възможността да изтъкнат своите доводи. За тази цел е достатъчно заинтересованите лица да са запознати със съображенията, довели Комисията до временното заключение, че въпросната мярка може да представлява нова помощ, която е несъвместима с общия пазар (решения от 30 април 2002 г., *Government of Gibraltar/Комисия*, T-195/01 и T-207/01, Rec, EU:T:2002:111, т. 138 и от 23 октомври 2002 г., *Diputación Foral de Guipúzcoa/Комисия*, T-269/99, T-271/99 и T-272/99, Rec, EU:T:2002:258, т. 105).
- 132 В този смисъл от съображение 8 от Регламент № 659/1999 и от член 6, параграф 1 от същия регламент следва, че решението за започване на официалната процедура по разследване трябва да обобщава релевантните фактически и правни въпроси, да включва предварителна оценка за характера на помощта по предложената мярка и да излага причините за съмненията по отношение на съвместимостта ѝ с общия пазар с цел да се позволи на съответната държава

членка и на другите заинтересовани страни да представят надлежно своите коментари и по този начин да предоставят на Комисията цялата информация, от която тя се нуждае, за да направи оценка за съвместимостта на помощта с общия пазар.

- 133 При тези обстоятелства изразът „релевантните фактически и правни въпроси“, който се съдържа в член 6, параграф 1 от Регламент № 659/1999, трябва да се разбира като обозначаващ съществените данни, поради които Комисията на този етап от процедурата смята, че разглежданата мярка може да представлява помощ, несъвместима с общия пазар.
- 134 Освен това, като се има предвид, че целта на официалната процедура по разследване е да позволи на Комисията да задълбочи и да изясни въпросите, повдигнати в решението за започване на тази процедура, в частност като се запознае със становищата на съответната държава членка и на останалите заинтересовани лица, напълно възможно е в хода на тази процедура Комисията да установи нови факти и доказателства и изводите ѝ да претърпят промяна. В това отношение следва да се напомни, че съгласно съдебната практика крайното решение на Комисията може в известна степен да се разминава с решението за започване на официалната процедура по разследване, без обаче това да опорочава крайното решение (решение от 4 март 2009 г., Италия/Комисия, T-424/05, EU:T:2009:49, т. 69). При все това и въпреки че правилата, които уреждат процедурата в областта на държавните помощи, не предвиждат изрично възможността да се приема решение за коригиране и разширяване на обхвата на вече започната процедура, в съдебната практика се приема, че ако Комисията забележи след приемането на решение за започване на официална процедура по разследване, че същата е основана на непълни факти или на неправилна правна квалификация на тези факти, тя трябва да разполага с възможността да коригира своята позиция, като приеме решение за коригиране (решение от 20 септември 2011 г., Regione autonoma della Sardegna и др./Комисия, T-394/08, T-408/08, T-453/08 и T-454/08, Сб., EU:T:2011:493, т. 69—72). Приемането на подобно решение обаче не би било оправдано, ако рамката на проверката, така както е зададена с решението за започване на официалната процедура по разследване, не е съществено променена и ако данните от фактическа и правна страна, на които се основават съображенията на Комисията, остават на практика същите.
- 135 В настоящия случай, като се имат предвид в частност член 1 от обжалваното решение, съображения 185—230 от него и съображенията, които Общият съд ще изложи по-нататък при общия анализ на второто и третото основание, не може да се оспори, че изявленията от и след юли 2002 г., и особено изявлението от 12 юли 2002 г., макар и да са били взети предвид от Комисията само като част от контекста на офертата за заем от акционер, за която са направени съобщението и уведомяването от 4 декември 2002 г., са имали съществено значение за квалифицирането на тази мярка като неправомерна помощ.
- 136 Следователно трябва да се приеме, че както правилно поддържат Френската република и FT, изявлението от 12 юли 2002 г. несъмнено съставлява един от „релевантните фактически и правни въпроси“ по смисъла на член 6, параграф 1 от Регламент № 659/1999 и поради това е трябвало да бъде споменато в решението за започване на официалната процедура.
- 137 Следва обаче да се констатира, че твърденията по настоящото основание в тази им част не отговарят на фактите. Всъщност в решението за започване на официалната процедура се споменава накратко, но в достатъчна степен за изявленията от и след юли 2002 г., в това число за изявлението от 12 юли 2002 г., а също и за значението им в съображенията на Комисията.
- 138 Например в точка 70 от решението за започване на официалната процедура Комисията формулира общото твърдение, че „като ангажиране на държавни ресурси би могло да се окачестви още направеното от държавата съобщение, че ще се ангажира, стига това поемане на задължение да е неотменимо и така да създава ефект на очакване и доверие на пазара, отразен в нарастването на стойността на акциите на FT и в позитивната реакция на рейтинговите

агенции“. В същата точка Комисията свързва по-конкретно това общо твърдение с фактите, описани в изпратеното от френските власти уведомление, които се отнасят само до мерките от декември 2002 г., и посочва, че „[с]ъобщението за ангажимента на [френската] държава в съчетание с явното осигуряване на сумата на заема кара Комисията да смята, че помощта всъщност би могла да се разглежда като отпусната още преди подписването на евентуален договор между FT и ERAP за предоставянето на кредитната линия“.

- 139 Наистина, както основателно отбелязват Френската република и FT, последно споменатото съобщение е това от 4 декември 2002 г. От бележка под линия 40 от решението за започване на официалната процедура, към която препраща точка 70 от това решение, обаче личи, че Комисията е била склонна да включи в анализа си изявленията от и след юли 2002 г., и конкретно изявлението от 12 юли 2002 г. Всъщност там се подчертава, че „още от юли 2002 г., и особено от септември 2002 г., пазарът вече е бил успокоен благодарение на подкрепата на [френската] държава в полза на FT“. В същия смисъл следва да се отбележи, че в бележка под линия 39 от решението за започване на официалната процедура Комисията илюстрира ефекта на очакване и доверие на пазара, споменат в точка 138 по-горе, като цитира в частност едно изявление на S & P, според което „[о]т юли 2002 г. [тази агенция] отбелязва, че подкрепата, очаквана от френската държава, собственик на 56 % от акциите на FT, е вероятен фактор за запазване на рейтинга на групата в инвестиционния клас“.
- 140 Освен това в точки 83—85 от решението за започване на официалната процедура, в рамките на анализа относно наличието на предимство, което FT не би получило при нормални пазарни условия, Комисията споменава не само предоставянето на офертата за заем от акционер, но и предхождащото я съобщение, а после в бележка под линия 48 от това решение отбелязва, че „още преди това някои изявления на френските власти, внушаващи, че те биха участвали в рекапитализацията, оказват положителен ефект на пазара, подобрявайки перспективата на рейтинга на FT“.
- 141 От всички тези констатации трябва да се заключи, че в решението за започване на официалната процедура се споменава в достатъчна степен за изявленията от и след юли 2002 г., в това число за изявлението от 12 юли 2002 г., и се съдържат съществените данни, които позволяват да се установи, че за целите на своя анализ Комисията не би се ограничила до мерките, за които е направено уведомлението от 4 декември 2002 г., а би могла да ги прецени заедно с предхождащите ги събития. Що се отнася до последното, в решението за започване на официалната процедура достатъчно ясно и точно се споменава например за стратегията на френската държава след юли 2002 г. да обявява публично подкрепата си за FT с цел да възвърне доверието на пазарите и да гарантира запазването на рейтинга му. Ето защо от решението за започване на официалната процедура личи, че Комисията е смятала да проучи по-задълбочено точното значение и въздействие на предходните изявления и съобщения на френското правителство.
- 142 Затова следва да се приеме, че решението за започване на официалната процедура е давало възможност на Френската република и на FT да се запознаят в достатъчна степен с рамката на съответната проверка и със съображенията, поради които Комисията е счела, че разглежданите мерки може да представляват помощ, несъвместима с общия пазар, и да представят надлежно становищата си в хода на официалната процедура по разследване.
- 143 При всички случаи, както ще бъде обяснено с повече подробности по-нататък, при преценката на втората част от това основание, в хода на официалната процедура по разследване въпросът за правните и икономическите последици от изявленията от и след юли 2002 г. е бил широко обсъждан и както Френската република, така и FT са имали възможност конкретно и обширно да изложат становищата си по този въпрос. Следователно, дори ако се допусне, че в решението за започване на официалната процедура не се е споменавало в достатъчна степен за изявлението от 12 юли 2002 г. и че Комисията незаконосъобразно е пропуснала да приеме решение за

коригиране и разширяване на обхвата на официалната процедура по разследване, пак ще трябва да се заключи, че правото на тези страни да бъдат изслушани и да участват в процедурата е било зачетено.

- 144 Следователно твърдението на Френската република и FT за наличие на първото основание трябва да бъде отхвърлено в първата му част като неоснователно.

Относно нарушението на правото на защита

– Доводи на страните

- 145 Френската република и FT твърдят, че Комисията е нарушила правото им на защита, тъй като в нито един момент от административната процедура не им е дала възможност да изложат надлежно становището си по новаторския подход, който тя използва, за да стигне до извода за наличието на държавна помощ в настоящия случай, и който се състои в това, че тя се основава на изявлението от 12 юли 2002 г., за да квалифицира като държавна помощ мерките, за които през декември 2002 г. ѝ е отправено уведомление. Всъщност едва в обжалваното решение Комисията за първи път споменала за този подход. Ето защо те нямали възможност преди приемането на това решение да коментират правните и икономическите последици от изявлението от юли 2002 г. за това как трябва да се квалифицира офертата за заем от акционер от гледна точка на правилата в областта на държавните помощи.

- 146 Френската република смята, че Комисията не може да черпи доводи от това, че френските власти са имали възможност да изразят мнение по становищата на третите заинтересовани лица и по докладите от 22 март и 28 април 2004 г., които в голямата си част се отнасят до правната природа на изявлението от 12 юли 2002 г. и последиците му за пазара, за да твърди, че правото им на защита е изцяло спазено, тъй като твърденията на третите заинтересовани лица и на експертите ангажират само тях. В същия смисъл Френската република и FT твърдят, че становищата, които са представили в административната процедура по становищата на третите заинтересовани лица и по двата доклада, са имали за цел просто да оспорят тезата, че това изявление само по себе си представлява държавна помощ.

- 147 Наред с това Френската република отново изтъква, че Комисията е трябвало да разшири обхвата на официалната процедура по разследване, за да включи в него и изявлението от 12 юли 2002 г. Най-малкото Комисията трябвало да изпрати на френските власти писмо, с което да ги уведоми за упоменатия новаторски подход и да ги прикани да изложат становището си по въпроса.

- 148 Накрая, Френската република и FT твърдят, че ако бяха получили възможност да изложат надлежно становището си относно изявлението от 12 юли 2002 г. и новаторския подход на Комисията, тя щеше да е длъжна да го вземе предвид в обжалваното решение, което със сигурност тогава би било различно. Всъщност от съображение 263 от обжалваното решение личало, че Комисията е щяла да стигне до извод за липса на държавна помощ, ако не беше взела предвид посоченото изявление при анализа на мерките, за които ѝ е било изпратено уведомление.

- 149 Комисията отхвърля доводите на Френската република и FT.

– Съображения на Общия съд

- 150 В началото следва да се напомни, че съгласно трайно установената съдебна практика зачитането на правото на защита във всяка започнала срещу дадено лице процедура, която може да завърши с акт с неблагоприятни за него последици, съставлява основен принцип на правото на Съюза и

трябва да бъде гарантирано дори при липсата на конкретна правна уредба (решения от 10 юли 1986 г., Белгия/Комисия, 234/84, Rec, EU:C:1986:302, т. 27 и от 30 март 2000 г., Kish Glass/Комисия, T-65/96, Rec, EU:T:2000:93, т. 32).

- 151 На първо място, следва да се прецени дали е било нарушено правото на защита на Френската република.
- 152 Съгласно постоянната съдебна практика зачитането на правото на защита в официалната процедура по разследване по член 88, параграф 2 ЕО изисква съответната държава членка да получи възможност да изложи надлежно своето становище относно наличието и релевантността на твърдените факти и обстоятелства и относно документите, получени от Комисията в подкрепа на твърденията ѝ за наличието на нарушение на правото на Съюза, както и относно становищата, представени от трети заинтересовани лица в съответствие с член 88, параграф 2 ЕО. Доколкото държавата членка не е получила възможност да коментира тези становища, Комисията не може да ги вземе предвид в решението си срещу тази държава (вж. решение от 15 ноември 2011 г., Комисия и Испания/Government of Gibraltar и Обединено кралство, C-106/09 P и C-107/09 P, Сб., EU:C:2011:732, т. 165 и цитираната съдебна практика).
- 153 Следва да се констатира, че видно от преписката по делото, Френската република обширно е изложила становището си относно наличието и релевантността на твърдените факти и обстоятелства, както и относно становищата на третите заинтересовани лица, така че задълженията, произтичащи от съдебната практика, припомнена в точка 152 по-горе, са били изцяло изпълнени.
- 154 Що се отнася по-конкретно до изявлението от 12 юли 2002 г., следва да се констатира не само че то е споменато в достатъчна степен в решението за започване на официалната процедура (вж. точки 130—142 по-горе), но и че Френската република е получила и широко е коментирала — в становище с дата 10 юни 2004 г. — докладите от 22 март и 28 април 2004 г. на външните консултанти на Комисията, които съобразно възложената от Комисията поръчка са се отнасяли именно до правната природа и последиците за пазара от изявленията от и след юли 2002 г. и особено от изявлението от 12 юли 2002 г.
- 155 Преди това Френската република вече е коментирала — в становище с дата 29 юли 2003 г. — в частност становищата на дружествата *Voicues* от 11 април 2003 г., които също съдържат дълги изложения относно правните и икономическите последиствия от изявленията от и след юли 2002 г., включително изявлението от 12 юли 2002 г.
- 156 Освен това, както потвърждава в отговор на въпрос, поставен от Общия съд в съдебното заседание от 24 септември 2014 г., Френската република е изразила мнението си относно последиците от изявленията от и след юли 2002 г. и на две срещи със служители на Комисията на 16 и 23 юни 2004 г.
- 157 Също така е безпредметно Френската република да сочи като аргумент обстоятелството, че основната теза, защитавана в доклада от 28 април 2004 г. и в становищата на някои заинтересовани лица, гласяла, че изявлението от 12 юли 2002 г. съставлява само по себе си държавна помощ, тъй като това обстоятелство в действителност потвърждава именно че въпросът за правните и икономическите последиствия от това изявление е бил обсъждан и че Комисията е искала да го изясни.
- 158 Френската република не може да черпи доводи и от това, че Комисията не е обвързана от становищата на заинтересованите лица, нито от заключенията в поръчаните от самата нея експертни доклади. Тези документи наистина не обвързват Комисията, но всъщност това не променя факта, че в интерес на доброто административно прилагане на основните правила на Договора в областта на държавните помощи тя е длъжна да ги разгледа (вж. в този смисъл

решение от 2 април 1998 г., Комисия/Sytraval и Brink's France, C-367/95 P, Rec, EU:C:1998:154, т. 62). Важното е правните и икономическите последици от изявленията от и след юли 2002 г. да са били обсъдени в хода на административната процедура, което в случая е така.

- 159 Не може да се приеме и доводът на Френската република относно новаторския според нея подход, въз основа на който Комисията в случая стигнала до извода за наличието на неправомерна държавна помощ. Всъщност Комисията не може да е длъжна, преди да вземе крайното си решение, да уведоми съответната държава членка или другите заинтересовани лица за правната преценка, която възнамерява да отрази в него, колкото и новаторска да е тя. В това отношение следва да се напомни, че съгласно съдебната практика нито от законодателството относно държавните помощи, нито от съдебната практика следва, че Комисията е длъжна да изслуша получателя на помощта във връзка с направената от нея правна преценка на разглежданата мярка или да уведоми съответната държава членка — и a fortiori получателя на помощта — за своята позиция, преди да приеме решение, при положение че на заинтересованите лица и на държавата членка е дадена възможност да представят становището си (вж. решение от 8 юли 2004 г., Technische Glaswerke Ilmenau/Комисия, T-198/01, Rec, EU:T:2004:222, т. 198 и цитираната съдебна практика).
- 160 Оттук следва, че Френската република няма основание да поддържа, че е нарушено правото ѝ на защита.
- 161 На второ място, що се отнася до FT, следва да се припомни, че административната процедура в областта на държавните помощи се води само срещу съответната държава членка. Единствено тази държава като адресат на обжалваното решение може да има същинско право на защита (вж. решение от 1 юли 2009 г., Operator ARP/Комисия, T-291/06, Сб., EU:T:2009:235, т. 35 и цитираната съдебна практика). Предприятията — получатели на помощи, се разглеждат в тази процедура само като заинтересовани лица по смисъла на член 88, параграф 2 ЕО (решение от 16 декември 1999 г., Acciaierie di Bolzano/Комисия, T-158/96, Rec, EU:T:1999:335, т. 42). Съдебната практика по същество им отрежда ролята на източници на информация за Комисията в рамките на административната процедура, образувана на основание на тази разпоредба. Оттук следва, че заинтересованите лица нямат право на защита, каквото е признато на лицата, срещу които се води производството, а разполагат само с правото да участват в административното производство в необходимата степен предвид конкретните обстоятелства по случая (решения от 25 юни 1998 г., British Airways и др./Комисия, T-371/94 и T-394/94, Rec, EU:T:1998:140, т. 59 и 60, както и от 6 март 2003 г., Westdeutsche Landesbank Girozentrale и Land Nordrhein-Westfalen/Комисия, T-228/99 и T-233/99, Rec, EU:T:2003:57, т. 125).
- 162 Освен това е постановено, че правото на заинтересованите лица да получават информация не надхвърля правото на изслушване от Комисията. По-конкретно то не може да приеме измеренията на общо право да се изразява становище по всички потенциално важни въпроси, поставени в хода на официалната процедура по разследване (вж. решение от 30 ноември 2009 г., Франция/Комисия, T-427/04 и T-17/05, Сб., EU:T:2009:474, т. 149 и цитираната съдебна практика).
- 163 В настоящия случай се налага изводът, че процесуалните права на FT като заинтересовано лице са били изцяло зачетени. Комисията е уведомила всички заинтересовани, включително FT, за започването на процедурата относно въпросните мерки за помощ, като на 12 март 2003 г. е публикувала в *Официален вестник на Европейския съюз* покана за представяне на становища на основание член 88, параграф 2 ЕО, решението за започване на официалната процедура и негово резюме. В това решение Комисията излага ясно мотивите, поради които на този етап смята, че разглежданите мерки съставляват държавни помощи (съображения 68—71, 81—106 и 109—115 от решението за започване на официалната процедура), и анализира евентуалната съвместимост на тези помощи с общия пазар (съображения 121—132 от решението за започване на

официалната процедура). Както впрочем изрично признава в писмените си изявления, FT е получило възможност да изложи надлежно становището си по различните факти и твърдения на Комисията в това решение.

- 164 Освен това от съображенията, изложени в точки 130—142 по-горе, следва, че в решението за започване на официалната процедура се споменава в достатъчна степен за изявлението от 12 юли 2002 г. и че Комисията не е била длъжна с оглед на процесуалните права на заинтересованите лица нито да приема решение за разширяване на обхвата на процедурата, нито да излага по-подробно правната си преценка за това изявление в хода на официалната процедура по разследване.
- 165 Също така при всички случаи, дори ако доводите на FT по настоящата част се анализират от гледна точка на правото на защита в тесен смисъл, следва да се констатира, че в настоящия случай това право не е нарушено.
- 166 Всъщност от преписката по делото следва, че макар изобщо да не е била длъжна да го прави, Комисията е изпратила докладите от 22 март и 28 април 2004 г. на FT, което обширно ги е коментирало в няколко правни и икономически изследвания, представени в хода на официалната процедура по разследване и целящи да се докаже, че изявленията от и след юли 2002 г. не могат да съставляват държавна помощ. От преписката също така следва, че FT е предало на Комисията доклад с дата 12 януари 2004 г., изготвен от един от неговите правни експерти в частност въз основа на становищата на заинтересованите лица. Извън това следва да се препрати към съображенията, изложени в точки 157—159 по-горе, които важат и по отношение на FT.
- 167 С оглед на изложеното по-горе твърдението за наличие на първото основание трябва да бъде отхвърлено във втората му част като неоснователно. Следователно цялото първо основание не е налице.

По второто и третото основание: грешки при прилагане на правото и явни грешки в преценката, що се отнася до прилагането на критерия за разумния частен инвеститор

Доводи на страните

- 168 По второто посочено от тях основание Френската република и FT в частност поддържат, че Комисията неправилно е приложила критерия за разумния частен инвеститор.
- 169 В това отношение, на първо място, Френската република и FT се оплакват, че Комисията е приложила този критерий към изявленията от и след юли 2002 г. — и основно към изявлението от 12 юли 2002 г. — въпреки че те не можело да бъдат квалифицирани като държавна помощ, тъй като не предполагали неотменимо ангажиране на държавни ресурси. Те отхвърлят тезата на Комисията, че тези изявления и мерките от декември 2002 г. са част от траен процес по спасяването на FT, като твърдят, че нито едно от „събитията“ от този процес, взето само по себе си, не може да бъде квалифицирано като държавна помощ и че в началото на този процес не стои поемането на някакъв правен ангажимент от страна на държавата. Те добавят, че тази теза създава парадоксалната последица държавите членки да са лишени от възможността да упражняват с грижа и внимание задълженията си на разумен инвеститор и да се уверяват, че всички съответни условия са налице, преди да поемат някакъв ангажимент. Накрая, казаното в изявлението от 12 юли 2002 г. не било различно от това, което би казал частен акционер при подобни обстоятелства.

- 170 На второ място, Френската република и FT твърдят, че Комисията не може да прилага критерия за разумния частен инвеститор към две различни събития, а именно изявленията от и след юли 2002 г. и мерките от декември 2002 г., които не съставляват единна мярка за намеса. Държавните мерки за намеса, по отношение на които в решението си в производството по обжалване Съдът заключил, че не може изначално да се изключи възможността да бъдат разглеждани като една мярка, били съобщението от 4 декември 2002 г. и офертата за заем от акционер. Следователно Съдът не постановил, че изявленията от и след юли 2002 г. и мерките от декември 2002 г. представляват една-единствена мярка за намеса. При всички случаи в настоящия случай очевидно не били изпълнени критериите, които Съдът задал в точки 103 и 104 от решението си в производството по обжалване, за да определи случаите, в които последователните мерки за намеса са дотолкова тясно свързани, че е невъзможно да бъдат отделени.
- 171 На трето място, Френската република и FT поддържат, че Комисията е приложила неправилно критерия за разумния частен инвеститор, като е приела, че следва да анализира мерките от декември 2002 г. не към датата, на която са приети, а още с оглед на предходното положение през юли 2002 г., при това без да вземе предвид събитията, настъпили между тези две дати. Те оспорват твърдението на Комисията, че положението през декември 2002 г. е било „изкривено“ в резултат от изявлението от 12 юли 2002 г. и затова вече не е отговаряло на нормалните пазарни условия. Те добавят, че подход като следвания в случая от Комисията е в явно противоречие с принципа на правната сигурност, доколкото излага държавите членки и съответните предприятия на последиците от субективно, несигурно и произволно тълкуване на понятието за държавна помощ.
- 172 По третото изтъкнато от тях основание Френската република и FT се оплакват, че Комисията е допуснала явни грешки в преценката при прилагането на критерия за разумния частен инвеститор.
- 173 В това отношение Френската република по същество възразява срещу възприетото от Комисията съображение, че изявленията от и след юли 2002 г. може да бъдат възприети от пазарите като задължение за френската държава. Френската република поддържа, че към момента на изявлението от 12 юли 2002 г. все още не е имало решение за естеството на мерките, които френската държава възнамерява да предприеме по отношение на FT, и по-специално не е било прието никакво решение за инвестиране, което да може да се квалифицира като категорично поемане на задължение от страна на френската държава. Тезата на Комисията впрочем била в противоречие с твърде общите и неясни думи на министъра на икономиката в това изявление, от което се разбирало, че евентуалната държавна намеса ще се извърши при пазарни условия и само в случай на доказани финансови затруднения за предприятието, каквито не били налице към онази дата. Що се отнася до контактите между френското правителство и рейтинговите агенции през юли 2002 г., те изобщо не били необичайни или извънредни, а даже спадали към отговорностите на мажоритарния акционер, чието разумно поведение предполагало в частност да следи редовно и внимателно рейтинга на предприятията си.
- 174 От своя страна FT на първо място поддържа, че Комисията е допуснала явна грешка в преценката, когато е приела, че сравним инвеститор, намиращ се в същото положение като френската държава, не би направил изявленията от и след юли 2002 г. То твърди, че с изявлението от 12 юли 2002 г. френската държава просто се опитала да повлияе на реакцията на пазарите чрез репутацията си на платежоспособен и надежден кредитор и длъжник. Тя си послужила с особените правила на функциониране на финансовите пазари, за да стабилизира икономическото състояние на FT, така както би могъл да направи частният инвеститор в сходно положение. От това изявление ясно личало, че все още не е имало категорично и неотменимо решение на френската държава да предприеме действия. Изявленията от 13 септември и 2 октомври 2002 г. също били общи и неясни. FT в частност добавя, че след публикуването на

12 септември 2002 г. на отчета му за шестмесечието, който показвал добри оперативни резултати, но дестабилизирана финансова структура, френската държава взела адекватните мерки.

- 175 На второ място, FT твърди, че Комисията не е доказала, че изявлението от 12 юли 2002 г. е имало ефект на изкривяване на положението на пазарите, който се запазил до декември 2002 г.
- 176 Що се отнася до второто основание, на първо място, Комисията поддържа, че Френската република и FT интерпретират статично и „фотографски“ разглежданата операция и се основават на тесен, откъслечен и погрешен прочит на обжалваното решение. Не било обаче възможно да се анализират поотделно събитията отпреди офертата за заем от акционер. Комисията отбелязва, че в съображения 187 и 222 и сл. от обжалваното решение е обяснила причините, поради които е била длъжна да разгледа като съвкупност изявленията от и след юли 2002 г. и офертата за заем от акционер. Тя твърди, че предвид фактическата и икономическа връзка между изявлението от 12 юли 2002 г. и офертата за заем от акционер е било необходимо да разгледа цялото поведение на френската държава от и след юли 2002 г. Тя добавя, че стратегията на френските власти е част от траен процес по спасяването на FT, който не се свежда до събитията от декември 2002 г.
- 177 В случая поредицата от основните събития, описани в съображения 36—56 от обжалваното решение, ясно сочела демонстрираното от Френската република намерение да подкрепи FT, за да предотврати всеки по-нататъшен спад на неговия рейтинг. В това отношение финансовите пазари не си задали въпроса дали изявленията от и след юли 2002 г. са обвързващи и дали изразяват неотменимо задължение. По-скоро създаденото от френската държава впечатление, че има категорично и обвързващо задължение да подкрепи FT, изиграло решаваща роля за мнението както на рейтинговите агенции, така и на пазарите предвид увеличаването на курса на акциите на FT след изявлението от 12 юли 2002 г. Следователно въпросът дали изявленията от и след юли 2002 г. представляват държавна помощ, бил без значение, след като към момента на материализирането им през декември 2002 г. под формата на оферта за заем от акционер било установено, от една страна, че понастоящем задължението е станало неотменимо, и от друга страна, че то не отговаря на критерия за частния инвеститор, тъй като не е поето при нормални пазарни условия.
- 178 Според Комисията един частен инвеститор не би направил изявления като тези на френските власти от и след юли 2002 г. Предвид твърде дестабилизираното финансово състояние на FT през 2002 г., предвид факта, че планът за намаляване на дълговете, обявен от ръководителите му през март 2002 г., е бил оценен като неосъществим, предвид факта, че FT изгубва доверието на пазарите, предвид факта, че към онзи момент не е била взета нито една мярка за подобряване на управлението и резултатите му, нито пък е бил възложен задълбочен одит, както и предвид факта, че френското правителство по собствените му думи не е имало ясна представа за подхода, който трябва да предприеме, за да реши кризата във FT, всеки разумен частен инвеститор би бил по-предпазлив в изявленията си за успокояване на пазарите. Комисията напомня, че в случая е преценила, че не разполага с достатъчно доказателства, за да установи по неопровержим начин, че изявленията от и след юли 2002 г. представляват неотменимо ангажиране на държавни ресурси и следователно помощи по смисъла на член 87 ЕО. Тя обаче имала правото да провери дали при обстоятелства като тези през юли 2002 г. един разумен частен инвеститор би поел същия риск, който се състоял, от една страна, в икономически риск, свързан с надеждността на изявленията му на пазара, и от друга, в правен риск, тъй като тези изявления е можело да бъдат сметени за обвързващи в няколко национални правни системи. Оттук тя стигнала до извода, че считано от юли 2002 г., е невъзможно да се сравнява поведението на публичния инвеститор с това на частен инвеститор в нормални пазарни условия, тъй като нито един частен инвеститор не би бил в състояние да повлияе на пазара така, както го направили френските власти с изявленията си от и след юли 2002 г. Поради това

тя заключила, че прилагането на критерия за разумния частен инвеститор само към положението през декември 2002 г. би дало неверни резултати, тъй като към онзи момент вече не е било възможно да се оцени положението на FT при нормални пазарни условия.

- 179 Комисията отхвърля твърдението, че позицията ѝ е равнозначна на забрана за държавите членки да действат като разумни инвеститори. Тя само сравнила поведението на френската държава с това на частен оператор в хода на целия процес, който довел тази държава до това да конкретизира подкрепата си под формата на оферта за заем от акционер, оферта, която представлявала само материален израз на нейното принципно решение да подкрепи FT посредством посочените в изявленията от и след юли 2002 г. адекватни мерки. Публичното обявяване на това ясно и категорично задължение спрямо пазара обаче носело финансови рискове, които един частен инвеститор не би поел толкова непредпазливо, или поне не преди да се е информирал напълно за икономическото положение на FT. В хода на административното производство самите френски власти признавали, че към 12 юли 2002 г. не са били запознати нито с точното положение на FT, нито с ефикасните способности за оздравяването му. При това положение всеки разумен акционер би избегнал да прави изявления, които могат да доведат до поемането на задължение, дори бъдещо, което може да постави в опасност собственото му финансово положение на пазарите.
- 180 На второ място, Комисията поддържа, че не е допуснала грешка, когато е приела, че изявленията от и след юли 2002 г. и офертата за заем от акционер, за която са направени съобщението и уведомлението от 4 декември 2002 г., трябва да се анализират заедно от гледна точка на член 87, параграф 1 ЕО. Тя твърди, че критериите, зададени от Съда в точки 103 и 104 от решението му в производството по обжалване, в случая са изпълнени и че от изложението на фактите в точки 3—19 от това съдебно решение ясно личи, че съществуват тесни и неразривни връзки между изявленията и офертата. В това отношение тя поддържа, първо, че разглежданите мерки за държавна намеса са хронологически близки и до една се вписват в цялостна стратегия за спасяването на FT, второ, че тези различни мерки за намеса имат общата цел да се избегне изпадането на FT в тежка криза на ликвидност през 2003 г., и трето, че положението на FT не се е променило съществено между юли и декември 2002 г.
- 181 На трето място, Комисията оспорва довода на Френската република и FT, че не е следвало да смята юли 2002 г. за меродавния момент за прилагането на критерия за разумния частен инвеститор спрямо мерките от декември 2002 г. Тя отхвърля твърдението им, че е взела предвид единствено положението през юли 2002 г. и така е оставила без внимание мерките, приети между този момент и декември 2002 г. Според нея всички мерки, приети от френските власти след юли 2002 г., са взети в контекст, който е бил „изкривен“ в резултат от изявлението от 12 юли 2002 г. Например образуването на банковия синдикат през септември 2002 г. станало възможно само защото това изявление позволило да се запази рейтингът на FT. Тя отново посочва, че офертата за заем от акционер представлява само материален израз на принципното решение, публично оповестено през юли 2002 г., да се предостави подкрепа на FT. Критерият за разумния частен инвеститор бил приложен към момента на материализирането и затова не можело да се твърди, че Комисията е нарушила принципа на правната сигурност.
- 182 Що се отнася до третото основание, на първо място, Комисията твърди, че решението на френската държава да подкрепи FT е било „принципно ясно“ още от 12 юли 2002 г., въпреки че към онзи момент условията, при които щяла да се ангажира, не са били уточнени. Изявлението от 12 юли 2002 г. било част от „надеждна стратегия за ангажиране на държавата в подкрепа на FT“ и било възприето именно така от пазарите. От буквалния анализ на това изявление и от неговия контекст следвало, че това ангажиране било ясно и че освен това било потвърдено. Това намирало подкрепа във факта, че френските власти се свързали директно с основните оператори на пазара, за да може те да предадат посланието им до инвеститорите. Комисията добавя, че е доказала, че тази представа на пазарите се потвърждава от реакцията им и от коментарите на финансовите анализатори.

- 183 Според Комисията фактът, че френската държава квалифицира поведението си като разумно, не поставя под съмнение безусловния характер на поетото от нея задължение. Също така посочването на евентуалното настъпване на финансови проблеми за FT не можело да се тълкува като отлагателно или прекратително условие на това задължение. Всъщност не съществувало нито едно доказателство, позволяващо да се установи, че пазарът е възприел каквото и да било условие в това отношение. Ако министърът на икономиката е искал да постави поетото от него задължение в зависимост от определени условия, като спази правото на Съюза, той би използвал изричната уговорка, че Комисията ще бъде уведомявана предварително за всяка допълнителна мярка, която ще подлежи на изпълнение едва след като бъде одобрена от нея.
- 184 На второ място, в отговор на доводите на FT Комисията в частност изтъква, че в точки 4, 6, 10, 15 и 133 от решението си в производството по обжалване Съдът е потвърдил извода ѝ, че изявлението от 12 юли 2002 г. е оказало несъмнено въздействие върху положението на пазарите, доколкото рейтингът на FT е бил запазен в инвестиционния клас само „поради посоченото от френската държава“. Тя твърди, че щом това изявление е имало подобно въздействие, това непременно се дължи на факта, че пазарът е сметнал, че то отразява надежден ангажимент на държавата. Тя добавя, че от самите доводи на FT следва, че френската държава е очаквала изявенията ѝ от и след юли 2002 г. да окажат влияние на пазара и че това влияние е било ключово за представянето на офертата за заем от акционер.

Съображения на Общия съд

– Припомняне на релевантната съдебна практика

- 185 Следва да се напомни, че съгласно член 87, параграф 1 ЕО, освен когато в Договорите е предвидено друго, всяка помощ, предоставена от държава членка или чрез ресурси на държава членка, под каквато и да било форма, която нарушава или заплашва да наруши конкуренцията чрез поставяне в по-благоприятно положение на определени предприятия или производството на някои стоки, доколкото засяга търговията между държавите членки, е несъвместима с общия пазар.
- 186 Съгласно постоянната съдебна практика, за да се квалифицира дадена мярка като „помощ“ по смисъла на член 87, параграф 1 ЕО, трябва да са изпълнени всички условия, посочени в тази разпоредба (вж. решение от 2 септември 2010 г., Комисия/Deutsche Post, C-399/08 P, Сб., EU:C:2010:481, т. 38 и цитираната съдебна практика).
- 187 Така, за да може една национална мярка да се квалифицира като държавна помощ по смисъла на член 87, параграф 1 ЕО, първо, трябва да става въпрос за намеса на държавата или чрез ресурси на държавата, второ, тази намеса трябва да е в състояние да засегне търговията между държавите членки, трето, тя трябва да предоставя селективно предимство на получателя и четвърто, тя трябва да нарушава или да заплашва да наруши конкуренцията (вж. решение Комисия/Deutsche Post, т. 186 по-горе, EU:C:2010:481, т. 39 и цитираната съдебна практика).
- 188 Що се отнася до първото от тези условия, съгласно съдебната практика за помощи по смисъла на член 87, параграф 1 ЕО следва да се смятат единствено предимствата, предоставени пряко или непряко чрез ресурси на държавата или съставляващи допълнителна тежест за държавата. Всъщност от самия текст на тази разпоредба и от установените в член 88 ЕО процесуални правила следва, че предимствата, предоставяни по друг начин, а не чрез ресурси на държавата, не попадат под действието на въпросните разпоредби (вж. в този смисъл решения от 17 март 1993 г., Sloman Neptun, C-72/91 и C-73/91, Rec, EU:C:1993:97, т. 19, от 1 декември 1998 г., Ecotrade, C-200/97, Rec, EU:C:1998:579, т. 35 и от 13 март 2001 г., PreussenElektra, C-379/98, Rec, EU:C:2001:160, т. 58).

- 189 От съдебната практика също така следва, че не е необходимо във всички случаи да се установи, че е било извършено прехвърляне на държавни ресурси, за да може предоставеното на едно или на няколко предприятия предимство да се счете за държавна помощ по смисъла на член 87, параграф 1 ЕО (вж. в този смисъл решения от 15 март 1994 г., *Banco Exterior de España*, C-387/92, Rec, EU:C:1994:100, т. 14, от 19 май 1999 г., *Италия/Комисия*, C-6/97, Rec, EU:C:1999:251, т. 16 и от 16 май 2002 г., *Франция/Комисия*, C-482/99, Rec, EU:C:2002:294, т. 36).
- 190 Що се отнася до условието мярката да е равнозначна на предоставяне на предимство на получателя, следва да се напомни, че съгласно постоянната съдебна практика като държавни помощи се разглеждат мерките за намеса, които под каквато и да било форма биха могли пряко или непряко да поставят в по-благоприятно положение някои предприятия или които трябва да се разглеждат като икономическо предимство, което съответното предприятие не би получило при нормални пазарни условия (вж. решение *Комисия/Deutsche Post*, т. 186 по-горе, EU:C:2010:481, т. 40 и цитираната съдебна практика).
- 191 Така за помощи се считат в частност мерките за намеса, които облекчават под различна форма обичайните тежести за бюджета на едно предприятие и които, без да са субсидии в строгия смисъл на думата, имат същото естество и последици (вж. в този смисъл решения *Banco Exterior de España*, т. 189 по-горе, EU:C:1994:100, т. 13 и от 19 септември 2000 г., *Германия/Комисия*, C-156/98, Rec, EU:C:2000:467, т. 25).
- 192 Освен това от постоянната съдебна практика следва, че участието на публичните власти в капитала на дадено предприятие, под каквато и да било форма, може да съставлява държавна помощ по смисъла на член 87 ЕО, когато са изпълнени предпоставките по този член (вж. решения от 14 септември 1994 г., *Испания/Комисия*, C-278/92—C-280/92, Rec, EU:C:1994:325, т. 20 и цитираната съдебна практика, както и от 8 май 2003 г., *Италия и SIM 2 Multimedia/Комисия*, C-399/00 и C-328/99, Rec, EU:C:2003:252, т. 36 и цитираната съдебна практика).
- 193 От постоянната съдебна практика обаче следва също, че съгласно принципа за равно третиране на публичните и частните предприятия предоставянето на капитали пряко или непряко от държавата на предприятие при обстоятелства, които съответстват на нормалните пазарни условия, не би могло да се квалифицира като държавна помощ (вж. решение *Италия и SIM 2 Multimedia/Комисия*, т. 192 по-горе, EU:C:2003:252, т. 37 и цитираната съдебна практика). В този смисъл условията, на които трябва да отговаря една мярка, за да попадне в обхвата на понятието „помощ“ по смисъла на член 87 ЕО, не са изпълнени, ако публичното предприятие получател е могло да получи същото предимство като предимството, което му е предоставено посредством държавни ресурси, при обстоятелства, съответстващи на нормалните пазарни условия, като тази преценка по отношение на публичните предприятия се извършва по принцип с прилагането на критерия за разумния частен инвеститор (вж. в този смисъл решение от 5 юни 2012 г., *Комисия/EDF и др.*, C-124/10 P, Сб., EU:C:2012:318, т. 78 и цитираната съдебна практика).
- 194 Съгласно съдебната практика следва да се прави разграничение между ролята на държавата членка като акционер в предприятието, от една страна, и ролята на държавата като носител на публична власт, от друга. Приложимостта на критерия за разумния частен инвеститор зависи в крайна сметка от това дали съответната държава членка предоставя икономическо предимство на предприятието в качеството си на акционер, а не в качеството си на носител на публична власт (вж. в този смисъл решение *Комисия/EDF и др.*, т. 193 по-горе, EU:C:2012:318, т. 80 и 81).

195 Затова следва да се прецени дали при подобни обстоятелства един частен инвеститор, сравним по големина с управляващи публичния сектор субекти, би направил капиталови вноски със същия размер с оглед по-специално на информацията, с която разполага, и на предвидимото развитие към датата на посочените вноски (вж. решение Италия и SIM 2 Multimedia/Комисия, т. 192 по-горе, EU:C:2003:252, т. 38 и цитираната съдебна практика).

196 За целите на този анализ следва да се прецени дали мярката би била приета при нормални пазарни условия от частен инвеститор, който се намира в положение, възможно най-близко до това на съответната държава членка, като се вземат предвид единствено печалбите и задълженията, свързани с качеството ѝ на акционер, а се изключат тези, които са свързани с качеството ѝ на носител на публична власт (решение Комисия/EDF и др., т. 193 по-горе, EU:C:2012:318, т. 79).

– Припомняне на съображенията, следвани от Комисията в обжалваното решение

197 След припомнянето на тези принципи трябва накратко да се опишат съображенията, които Комисията е следвала в обжалваното решение, за да стигне до извода в съображение 230, че в случая не е изпълнен критерият за разумния частен инвеститор.

198 Отправната точка на Комисията е, че с изявлението от 12 юли 2002 г., чието съдържание е потвърдено и уточнено с изявленията от 13 септември и 2 октомври 2002 г., френските власти още през юли 2002 г. са взели принципното решение да подкрепят FT. Офертата за заем от акционер, за която са направени съобщението и уведомлението от 4 декември 2002 г., представлявала единствено „материалният израз“ (или „конкретният израз“) на това принципно решение. Затова Комисията счита, че не е можела да анализира тази оферта, без да вземе предвид изявленията от и след юли 2002 г., а е трябвало да възприеме общ подход в това отношение (вж. по-специално съображения 185—187, 202—207, 213, 222—224 и 226 от обжалваното решение).

199 По-нататък Комисията твърди, че като се имат предвид в частност трудното финансово положение на FT през юли 2002 г., загубата на доверие на пазарите към онзи момент, липсата на одит на предприятието до октомври 2002 г. и липсата на реалистичен план за намаляване на дълговете до декември 2002 г., един разумен частен инвеститор не би направил публично, „след юли 2002 г.“ (или „през юли 2002 г.“), изявления като направените от френската държава, които от икономическа гледна точка биха могли да ангажират сериозно надеждността и репутацията му, а от правна гледна точка да го задължат, считано от този момент, да подкрепи финансово предприятието (вж. по-специално съображения 206, 210, 217, 221, 228 и 229 от обжалваното решение).

200 Според Комисията изявленията от и след юли 2002 г. всъщност са били достатъчно ясни, точни и категорични, за да отразят по надежден начин наличието, считано от юли 2002 г., на категоричен ангажимент на френската държава да подкрепи FT. Това се доказвало в частност от факта, че изявлението от 12 юли 2002 г. провокира „необичайно и значително“ увеличаване на стойността на акциите и облигациите на FT, както и от коментарите на някои финансови анализатори след това изявление, и конкретно тези в доклада на Deutsche Bank от 22 юли 2002 г. и в прессъобщението на S & P от 12 юли 2002 г. (вж. точка 5 по-горе). Комисията се позовава и на факта, че подкрепата, която френската държава демонстрира от юли 2002 г. нататък, е била решаваща за запазването на рейтинга на FT в инвестиционния клас, като се има предвид, че евентуално понижаване на този рейтинг „е щяло да породи крайно негативни последици за финансовото състояние на предприятието“ (вж. по-специално съображения 186, 190, 191, 207—212, 219—222, 225 и 227 от обжалваното решение).

201 Комисията смята, че така изявленията от и след юли 2002 г. са „изкривили“ представата на пазарите и са „повлияли“ на поведението на икономическите оператори през декември 2002 г. Оттук тя заключава, че пазарните условия, при които през декември 2002 г. е обявена офертата за заем от акционер, не могат да се разглеждат като нормални, и приема, че поради това, за да прецени икономическата рационалност на мярката, трябва да вземе предвид положение на пазара, което не е „изкривено“ под влияние на изявленията от и след юли 2002 г., тоест положението отпреди този момент (вж. по-специално съображения 186, 190, 191, 207—212, 219—222, 225, 227 и 228 от обжалваното решение). В такъв контекст обаче е невероятно един разумен частен инвеститор да „предостави акционерен заем и така сам да поеме много голям финансов риск“ (съображение 229 от обжалваното решение). В същия смисъл Комисията отбелязва, че „евентуално понижаване на рейтинга на FT би направило всеки заем от акционер малко вероятен или поне по-обременяващ“ (съображения 222 и 225 от обжалваното решение).

– Относно мярката, спрямо която Комисията е трябвало да приложи критерия за разумния частен инвеститор

202 Следва да се подчертае, че прилагането на критерия за разумния частен инвеститор непременно предполага, че предприетите от държавата в полза на дадено предприятие мерки предоставят предимство чрез ресурси на държавата (вж. в този смисъл решения Комисия/EDF и др., т. 193 по-горе, EU:C:2012:318, т. 89 и Westdeutsche Landesbank Girozentrale и Land Nordrhein-Westfalen/Комисия, т. 161 по-горе, EU:T:2003:57, т. 180 и 181).

203 В отговор на въпрос, поставен от Общия съд в съдебното заседание от 21 април 2009 г. в предходното производство пред него по този спор, всички страни изрично признават, че наличието на предимство, предоставено чрез държавни ресурси, съставлява предварително условие за прилагането на критерия за разумния частен инвеститор. В съдебното заседание от 24 септември 2014 г. в настоящото производство в отговор на същия въпрос от страна на Общия съд Френската република и FT потвърждават позицията си, докато Комисията прави опит да се разграничи от своята и защитава теза, обратна на цитираната в точка 202 по-горе съдебна практика.

204 Следва да се добави, че в обжалваното решение Комисията е следвала подход, който съответства на принципа, изложен в точки 202 и 203 по-горе, като най-напред в съображения 194—196 тя си поставя за задача да установи наличието на предимство, предоставено чрез държавни ресурси, а след това в съображение 197 посочва, че следва да провери дали това предимство „[е съобразено с] принципа за разумния частен инвеститор“.

205 В настоящия случай от изводите на Съда в точки 127—139 от решението му в производството по обжалване и от изложеното в точки 256—261 по-нататък следва, че именно съобщението от 4 декември 2002 г. и офертата за заем от акционер, взети заедно, са определени в обжалваното решение като държавната мярка, предоставила на FT икономическо предимство чрез държавни ресурси, и са квалифицирани като държавна помощ.

206 Ето защо, както основателно поддържат Френската република и FT, Комисията е трябвало да приложи критерия за разумния частен инвеститор именно спрямо тези две мерки, взети заедно.

207 Налага се обаче констатацията, че както следва в частност от точки 198—201 по-горе, в обжалваното решение Комисията прилага този критерий преди всичко спрямо изявленията от и след юли 2002 г., за да заключи, че офертата за заем от акционер, за която са направени съобщението и уведомлението от 4 декември 2002 г., съставлява държавна помощ.

- 208 Така, само защото на първо място приема, че изявленията от и след юли 2002 г. не отговарят на този критерий, тя е могла на второ място — като инцидентна констатация — да стигне до извода, че тази оферта не е направена при обстоятелства, съответстващи на нормалните пазарни условия, и поради това трябва да се анализира с оглед на положението отпреди юли 2002 г., положение, при което тази оферта би била твърде невероятна.
- 209 Всъщност, въпреки че обжалваното решение е малко обърквашо по този въпрос, от него, а и от обясненията на Комисията в писмените ѝ изявления и в съдебното заседание от 24 септември 2014 г. (вж. точка 225 по-нататък) личи, че защитаваната от Комисията идея е, че именно защото не са отговаряли, както смята тя, на критерия за разумния частен инвеститор, изявленията от и след юли 2002 г. са породили ефект на „изкривяване“ на положението на пазара.
- 210 Нещо повече, както основателно подчертават Френската република и FT, макар Комисията да твърди, че е взела предвид „изявленията на [френското] правителство от юли до декември 2002 г.“ (съображение 203 от обжалваното решение) или „всички въпросни изявления“ (съображение 213 от обжалваното решение) за целите на прилагането на критерия за разумния частен инвеститор, следва да се констатира, че в действителност тя се е основала в това отношение почти изцяло на изявлението от 12 юли 2002 г. (вж. по-специално съображения 221 и 229 от обжалваното решение).
- 211 Тази констатация за централното място на изявлението от 12 юли 2002 г. при прилагането на критерия за разумния частен инвеститор намира потвърждение в редица твърдения на Комисията в писмените ѝ изявления пред Общия съд. В тях тя посочва в частност че това изявление е носело рискове, които „един частен инвеститор не би поел към онзи момент“, и че „считано от юли 2002 г., вече е невъзможно да се сравни поведението на публичен инвеститор с това на частен инвеститор, действащ при нормални пазарни условия“, доколкото „всички събития, настъпили след юли [2002 г.], се случват в пазарен контекст, „изкривен“ в резултат от [посоченото изявление]“ (точки 96—98 и 138 от писмената защита по дело T-425/04, точки 69—74 и 82 от дубликата по дело T-425/04, точки 106—109 от писменото становище на Комисията от 17 юли 2013 г. по дело T-425/04 RENV, точки 85—87 и 164 от писмената защита по дело T-444/04, точки 59—64 и 73 от дубликата по дело T-444/04, точки 78—81 от писменото становище на Комисията от 17 юли 2013 г. по дело T-444/04 RENV).
- 212 Прилагането на критерия за разумния частен инвеститор основно само към изявленията от и след юли 2002 г. и особено към изявлението от 12 юли 2002 г. е още по-неправилно, като се има предвид, както посочва Комисията в съображения 188, 189, 218 и 219 от обжалваното решение, че тя не е разполагала с достатъчно доказателства, за да може да вземе становище по въпроса дали тези изявления сами по себе си може да съставляват държавна помощ.
- 213 Наистина не може да се оспори, че изявленията от и след юли 2002 г. предоставят икономическо предимство на FT.
- 214 В това отношение следва да се отбележи, че в обжалваното решение Комисията е доказала в необходимата степен, че тези изявления в частност са позволили рейтингът на FT да бъде запазен в инвестиционния клас и да бъде възвърнато доверието на финансовите пазари, направили са възможен, по-лесен и по-евтин достъп на FT до нови кредити, необходими за рефинансирането на краткосрочните му дългове в размер на 15 милиарда евро, и в крайна сметка са допринесли за стабилизирането на твърде крехкото му финансово състояние, което през юни и юли 2002 г. е било на крачка от това да се влоши значително (вж. по-специално съображения 212, 221, 222 и 225 от обжалваното решение).

- 215 Следва да се добави, че противно на твърденията на FT, Комисията е имала основание да приеме, че благоприятните последици от неколкостепенните изявления за подкрепа от и след юли 2002 г. са се запазили до декември 2002 г. Това се доказва в частност от изявлението на S & P на 17 декември 2002 г. като реакция на съобщението от 4 декември 2002 г. (вж. точка 33 по-горе), както и от изявлението на Moody's през февруари 2003 г. (вж. точка 34 по-горе).
- 216 За сметка на това не е доказано, че предимството, описано в точка 214 по-горе, е предоставено чрез държавни ресурси. Съгласно съдебната практика обаче, за да се приеме, че е налице държавна помощ, Комисията трябва да докаже съществуването на достатъчно пряка връзка между, от една страна, предимството, предоставено на получателя на помощта, и от друга, намаляването на държавния бюджет или възникването на достатъчно конкретен икономически риск за обременяването му с тежести (вж. в този смисъл решение от 8 септември 2011 г., Комисия/Нидерландия, C-279/08 P, Сб., EU:C:2011:551, т. 111).
- 217 В това отношение е достатъчно да се посочи, че видно от съображения 188, 189, 218 и 219 от обжалваното решение, самата Комисия смята, че не разполага с достатъчно доказателства, за да установи по неопровержим начин, че изявленията от и след юли 2002 г. е можело да ангажират държавни ресурси. Освен това в отговора си на писмен въпрос от Общия съд по настоящите дела Комисията, позовавайки се на упоменатите съображения, пояснява, че „няма никакво съмнение, че [тя] не се е произнася[ла] по въпроса доколко тези изявления, които биха могли да се смятат за правно и икономически обвързващи от гледна точка на релевантното национално право, биха могли поради това да бъдат квалифицирани сами по себе си като мерки за помощ, ангажиращи държавни ресурси“. Комисията добавя, че по този начин е искала да подчертае наличието на „реални рискове“ тези изявления, от една страна, да бъдат възприети като правно обвързващи, и от друга, да породят икономически последици, но че по съображения за предпазливост не е искала само въз основа на тези рискове да направи констатация за ангажиране на държавни ресурси.
- 218 От изложеното по-горе следва да се заключи, че Комисията е допуснала грешка при прилагането на правото, като е приложила критерия за разумния частен инвеститор приоритетно и основно към изявленията от и след юли 2002 г. и особено към изявлението от 12 юли 2002 г.
- Относно момента, който Комисията е трябвало да смята за меродавен за прилагането на критерия за разумния частен инвеститор
- 219 Съгласно съдебната практика при преценяването на мярка от гледна точка на член 87 ЕО е важно да се вземат предвид всички релевантни обстоятелства и техният контекст (решение от 15 декември 2009 г., EDF/Комисия, T-156/04, Сб., EU:T:2009:505, т. 221). В същия смисъл Съдът уточнява, че за да се провери дали държавата следва или не поведението на разумен инвеститор при условията на пазарна икономика, следва да се вземе предвид контекстът по времето, през което са взети мерките за финансова подкрепа, за да се оцени икономическата рационалност на поведението на държавата (решение Франция/Комисия, т. 189 по-горе, EU:C:2002:294, т. 71).
- 220 Освен това следва да се напомни, че съгласно съдебната практика, за да се прецени дали участието на публичните власти в капитала на дадено предприятие по естеството си е държавна помощ, следва да се провери дали при подобни обстоятелства един частен инвеститор със сравнима големина би направил капиталови вноски със същия размер с оглед по-специално на информацията, с която разполага, и на предвидимото развитие към датата на посочените вноски (вж. точка 195 по-горе).

- 221 В съответствие със съдебната практика, упомената в точки 219 и 220 по-горе, Комисията трябва да прилага критерия за разумния частен инвеститор, като взема предвид момента, към който е приета държавната мярка за финансова подкрепа, потенциално годна да бъде квалифицирана като държавна помощ.
- 222 Оттук следва, че в случая Комисията не само е трябвало да приложи критерия за разумния частен инвеститор преди всичко към съобщението от 4 декември 2002 г. в съчетание с офертата за заем от акционер (вж. точки 202—218 по-горе), но и за да направи това, е била длъжна да приеме за меродавен контекста по времето, когато френската държава е приела тази мярка, а именно през декември 2002 г.
- 223 Комисията обаче не само прилага критерия за разумния частен инвеститор към тази мярка едва на второ място и с инцидентна констатация, но и като меродавен контекст за целта взема предвид положението отпреди юли 2002 г. (вж. по-специално съображение 228 от обжалваното решение).
- 224 Комисията не би могла да оправдае подхода си с обстоятелството, че пазарните условия през декември 2002 г. са били „изкривени“ или аномални в резултат от изявленията от и след юли 2002 г., и конкретно в резултат от изявлението от 12 юли 2002 г.
- 225 В това отношение следва да се отбележи, че на въпрос, зададен във връзка с това от Общия съд в съдебното заседание от 24 септември 2014 г., Комисията заявява, че тезата ѝ за ефекта на „изкривяване“ в резултат от тези изявления се основава от правна страна единствено на член 87 ЕО, и по-точно на критерия за разумния частен инвеститор.
- 226 Както обаче бе констатирано в точки 212—217 по-горе, в обжалваното решение Комисията не взема становище по въпроса дали изявленията от и след юли 2002 г., за които тя не доказва, че предполагат ангажиране на държавни ресурси, са могли сами по себе си да представляват държавна помощ.
- 227 Наистина съгласно съдебната практика, упомената в точка 220 по-горе, сравнението на поведението на държавата с това на частен инвеститор трябва да се извършва, като се вземе предвид каква е била разполагаемата информация и какво развитие на събитията е било предвидимо към момента на съответните финансови вноски. Това означава, че не може да се вземат предвид събития и информация от времето след отпускането на помощта, но изобщо не е пречка Комисията да взема предвид предходни събития, част от контекста на съответната помощ, и техните последици. Ето защо, за да прецени икономическата рационалност на поведението на френската държава, Комисията е можела да вземе предвид всички обстоятелства, характеризиращи този контекст, който в случая не се е свеждал само до събитията от декември 2002 г.
- 228 С други думи, Комисията е имала пълното право да включи в анализа си изявленията от и след юли 2002 г. като „обективно релевантни по-ранни факти“ (съображение 185 от обжалваното решение), които „позволяват да се разберат по-добре причините за мерките от декември 2002 г. и техният обхват“ (съображение 186 от обжалваното решение).
- 229 Все пак, въпреки че „разполагаемата информация“ може да се отнася до събития и обективни обстоятелства от минали периоди, каквито са изявленията от и след юли 2002 г., не би било допустимо тези предходни събития и обстоятелства да определят сами по себе си и в решаваща степен рамката за сравнение, използвана за целите на прилагането на критерия за разумния частен инвеститор. Напротив, като се има предвид необходимостта от прогнозен анализ въз основа на разполагаемата информация, отчитането на събития и обстоятелства от минали периоди не позволява да бъдат оставени без внимание по-нови събития и обективни обстоятелства, доколкото същите биха могли да имат решаващо значение за този прогнозен

анализ било защото опровергават предходните факти, било защото определят бъдещото развитие на икономическото положение на получателя и позицията му на пазара. В този смисъл предходните събития, дори да са обективни факти, определили поне отчасти хода на по-новите събития, не биха могли да неутрализират значението на тези по-нови събития, ако е видно, че по-новите събития, например мерките за реструктуриране, са дали реално отражение върху това развитие.

- 230 В случая Комисията очевидно не се е съобразила с тази предпоставка, тъй като не е взела предвид редица релевантни обстоятелства, които действително са били определящи за решението на френската държава през декември 2002 г., а именно, освен възстановяването на доверието на финансовите пазари и запазването на рейтинга на FT, най-вече мерките за реструктуриране и уравнивяване, взети вътре в предприятието, включително планът „Ambition 2005“, изготвен от новите му ръководители между октомври и декември 2002 г., който предвижда в частност осъществяване на план за подобряване на оперативните резултати на предприятието, наречен „план TOP“. Комисията не взема предвид и други важни обстоятелства като поетото от банков синдикат задължение през септември 2002 г. да гарантира частта от увеличението на капитала на FT, която е трябвало да бъде поета от частните инвеститори, продажбата от това предприятие на някои нестратегически активи между юли и декември 2002 г. на стойност около 2,5 милиарда евро, назначаването през октомври 2002 г. на нов ръководен екип на предприятието и решаването през ноември 2002 г. на спора между FT и германския оператор Mobilcom. Всички тези обстоятелства обаче водят до осезаемо подобряване на оперативните перспективи и на резултатите на FT през второто шестмесечие на 2002 г., както убедително доказва Френската република в отговор на писмен въпрос от Общия съд в настоящото производство. Трябва да се добави, че в съображение 260 от обжалваното решение Комисията отбелязва, че не би било уместно да се основава единствено на изявленията от и след юли 2002 г., за да прецени размера на разглежданата помощ, тъй като „използването на положението на пазара отпреди [тези] изявлени[я] [...], макар и да позволява да се отчете ефектът върху пазарите от предварителните изявления на френските власти, не дава възможност да се разграничат тези последици от останалите евентуални последици от събития като промяната в ръководството на FT или плана „Ambition 2005“.
- 231 От съображение 228 от обжалваното решение и от писмените изявления на Комисията следва, че при прилагането на критерия за разумния частен инвеститор тя в действителност не подценява тези различни определящи обстоятелства. Тя всъщност нарочно се отказва да ги вземе предвид в този контекст, тъй като смята, че с оглед на тезата ѝ за „изкривяването“ трябва с предимство и ретроактивно да се отчетат фактите от минали периоди, и конкретно тези от юни и юли 2002 г.
- 232 При тези обстоятелства следва да се приеме, че подходът на Комисията, която — за да отчете съществуващия според нея ефект на „изкривяване“ под влияние на изявленията от и след юли 2002 г. — решава да приравни фактическото положение, при което френската държава в крайна сметка взема конкретни мерки за подкрепа през декември 2002 г., на икономическото и финансово положение на FT отпреди изявлението от 12 юли 2002 г., е изкуствен и явно неправилен. Следователно Комисията неправилно поддържа, че не е следвало да се основава на положението на пазара през декември 2002 г., а е трябвало да вземе предвид положението на пазар, който не е „изкривен“ от въпросните изявления.
- 233 Накрая, доводите на Комисията, че един разумен частен инвеститор не би направил изявления от типа на направените от френското правителство от юли 2002 г. нататък, се основават на явна грешка в преценката, което е допълнително основание да бъде отхвърлена поддържаната от нея теза за „изкривяването“.

- 234 Следва да се напомни, че тези доводи се опират на схващането, че изявленията от и след юли 2002 г., и най-вече изявлението от 12 юли 2002 г., „от чисто икономическа гледна точка могат да ангажират сериозно надеждността и репутацията [на френската държава], а от правна гледна точка дори да [я] задължат, считано от тази дата, при всяко положение да подкрепи финансово [FT]“ (съображение 229 от обжалваното решение). Всъщност според Комисията тези изявления са „достатъчно ясни, точни и категорични, за да изразят наличието на надеждно поемане на задължение от страна на [френската] държава“ да подкрепи FT (съображение 208 от обжалваното решение). Най-малкото, операторите на пазара ги възприели като категорично поемане на задължение (съображения 206, 213, 220 и 221 от обжалваното решение). Според Комисията обаче, предвид кризисното положение, в което се намира FT през юли 2002 г., един разумен частен инвеститор не би направил публично подобни изявления за подкрепа, носещи такива финансови рискове, поне не и преди да се е информирал напълно за икономическото положение на това предприятие (съображение 229 от обжалваното решение).
- 235 В това отношение най-напред следва да се отбележи, че не е достатъчно изявленията на публичните власти да може просто да бъдат възприети от пазара като разкриващи категорично поемане на задължение, за да се заключи, че те могат да породят неблагоприятни икономически или правни последици от типа на посочените от Комисията. Подобно заключение предполага въпросните изявления да са достатъчно ясни, точни и категорични, така че с тях конкретно да се поема такова задължение. Изводът за наличието на помощ всъщност трябва да се основава на обективни констатации, а не само на представите на операторите на пазара (вж. в този смисъл решение от 26 юни 2008 г., SIC/Комисия, T-442/03, Сб., EU:T:2008:228, т. 126). Затова иначе доказаният (вж. точка 214 по-горе) факт, че изявленията от и след юли 2002 г. са оказали положително въздействие върху представите на операторите на пазара, като в частност са позволили рейтингът на FT да бъде запазен в инвестиционния клас и да бъде възвърнато доверието на финансовите пазари, не може да бъде определящ.
- 236 По-нататък, анализът на естеството на изявленията от и след юли 2002 г. сочи, че с тях френската държава не поема категорично задължение, което би могло да породя сочените от Комисията неблагоприятни последици.
- 237 Първо, що се отнася до изявлението от 12 юли 2002 г., следва да се констатира, че това изявление е направено от министъра на икономиката най-вече в качеството му на представител на френската държава като мажоритарен акционер във FT („ние сме мажоритарен акционер“). В това си качество той изрично гарантира, че независимо от начина, по който ще се намеси, френската държава възнамерява да действа като разумен инвеститор („държавата акционер ще действа като разумен инвеститор“). В това отношение Комисията не представя никакви доказателства, че към момента на това изявление намерението да се обуслови бъдещата намеса на френската държава от спазването на критерия за разумния частен инвеститор е било само заявено, а не реално и сериозно.
- 238 Освен това изявлението от 12 юли 2002 г. е неопределено и неточно, що се отнася до възможните мерки за подкрепа, които френската държава може да предприеме на един по-късен, все още неуточнен етап („ще действа като разумен инвеститор и [...] ще вземем адекватни мерки“). Предвид отворения и неясен характер на тези изявления Комисията не е имала основание да заключи, че е ясно твърдяното поемане на задължение от френската държава, във връзка с което оставало да се уточнят само „средствата за намеса, [...], а именно условията за изпълнение“ (съображение 209 от обжалваното решение), тъй като такова ясно поемане на задължение непременно предполага да се определят естеството и обхватът на тази евентуална бъдеща намеса. Както обаче се потвърждава в доклада на Deutsche Bank от 22 юли 2002 г., на който се позовава самата Комисия в съображение 221 и бележка под линия 146 от обжалваното решение, въз основа на изявлението от 12 юли 2002 г. пазарът все още не може да определи естеството и характера на тази бъдеща намеса на френската държава („[FT] се ползва от нарастващото доверие на пазара, [което се дължи на факта] че [френското] правителство ще

подкрепи по един или друг начин кредита“; тази „мълчалива [подкрепа] на [френската] държава [...] може да е под формата на заеми при пазарни условия, отпуснати от банките или [от] [френското] правителство“). Освен това, като потвърждава бъдещия, условен и неточен характер на тази намеса, изявлението от 12 юли 2002 г. изрично отхвърля хипотезата за увеличаване на капитала на FT, въпреки че през декември 2002 г. френската държава възприема именно тази възможност („Не, със сигурност не! Просто потвърждавам, че своевременно ще предприемем адекватни мерки, ако е необходимо [...]“).

239 Това тълкуване се потвърждава от фактическия контекст, в който е направено изявлението от 12 юли 2002 г. Както изглежда признава самата Комисия (вж. точка 179 по-горе), на този етап, при липсата на релевантна информация за точния обхват на финансовите затруднения на FT, за бъдещата реакция, която изявлението ще предизвика на финансовите пазари, и за очакваното развитие вследствие на предвиденото реструктуриране на FT, френската държава все още не е можела да знае и да определи достатъчно точно естеството, обхвата и условията за предоставяне на евентуална мярка за подкрепа в полза на това предприятие. От съвкупността от действия на френските власти, предприети на 12 юли 2002 г., включително от факта, че те установяват пряк контакт с рейтинговите агенции, по-скоро следва, че целта на тези власти е била да успокоят бързо финансовите пазари с потенциална бъдеща подкрепа на френската държава в полза на FT единствено за да попречат на допълнителното спадане на неговия рейтинг, както и на затварянето на достъпа му до нови кредити на пазара на облигации, без обаче да уточняват в по-голяма степен тази евентуална подкрепа в този конкретен момент. Всъщност преждевременното уточняване на евентуалните мерки за подкрепа би могло да ограничи ненужно вариантите за рефинансиране на дълга на FT, които могат да се окажат възможни впоследствие, и в същото време да създаде необходимостта от уведомяване на Комисията за тези мерки на основание член 88, параграф 3 ЕО. Освен това поради прибързания си характер този подход би могъл да подкопае доверието на кредиторите и на инвеститорите относно надеждността на действията на френската държава. При тези обстоятелства, обратно на изложеното в съображение 212 от обжалваното решение, фактът, че е установен контакт с рейтинговите агенции, не може да се счете за елемент, който потвърждава категоричния характер на задължението, за което се твърди, че е поето от френската държава, а само за първа крачка, предназначена да облекчи натиска, на който в края на юли 2002 г. е подложена позицията на FT на финансовите пазари.

240 Обратно на това, което изтъква Комисията в съображение 210 от обжалваното решение, сам по себе си фактът, че към момента на изявлението от 12 юли 2002 г. FT вече среща сериозни затруднения с рефинансирането, изобщо не променя открития и неопределен характер на това изявление като цяло, нито значението му с оглед на фактическия контекст, в който е направено. Така, дори да се предположи, че посочените затруднения са налице на този етап, фактът, че това изявление не отразява коректно критичното положение на краткосрочния дълг на FT към този момент, няма решаващо значение („ако [FT] има затруднения“; „ако [FT] има проблеми с финансирането, което не е така понастоящем, [френската] държава ще предприеме необходимите мерки за тяхното преодоляване“).

241 Освен това, тълкувайки буквално изявлението от 12 юли 2002 г., Комисията няма основание да поддържа, че „няма никакво доказателство, че пазарът е съзрял каквото и да било условие“ (съображение 210 от обжалваното решение), тъй като това субективно възприятие на определени оператори на пазара не е от решаващо значение за определянето на естеството на такова изявление (вж. точка 235 по-горе). Впрочем това съображение не отчита факта, че напротив, на този етап Deutsche Bank не може да предвиди естеството и обхвата на евентуалната бъдеща намеса на френската държава в полза на FT (вж. точка 238 по-горе).

242 Второ, що се отнася до изявлението от 13 септември 2002 г., следва да се отбележи, че това изявление също е условно, неточно и насочено към бъдещето, що се отнася до евентуалните мерки, които френската държава предвижда в дългосрочен план („[френската] държава ще

подкрепи [FT] в изпълнението на план[а] [за финансово оздравяване] и от своя страна ще допринесе за много съществено увеличаване на собствените средства на [FT] в срок и при условия, определени в зависимост от пазарните условия“), като единствено сигурни са твърдението за бъдещ принос „в съществено увеличаване на собствените средства“ на FT и фактът, че то ще се осъществи при „пазарни условия“. Освен това, подобно на изявлението от 12 юли 2002 г., изявлението от 13 септември 2002 г. също не уточнява естеството, обхвата и условията на бъдещата намеса на френската държава в полза на FT и обуславя евентуалните междинни мерки за подкрепа от критерия за необходимост („отсега нататък [френската] държава ще предприеме, ако е необходимо, мерки, които позволяват да се избегнат всякакви проблеми с финансирането на [FT]“).

243 Трето, що се отнася до изявлението от 2 октомври 2002 г., следва да се констатира, че то е също толкова неопределено и не внася никакво уточнение в сравнение със съдържанието на изявлението от 13 септември 2002 г. („[френската] държава ще подпомогне изпълнението на оздравителните дейности и от своя страна ще допринесе за увеличаването на собствените средства на [FT] при условия, които ще бъдат определени [...]. Междувременно, ако е необходимо, [френската] държава ще предприеме мерки, които да позволят да се избегнат всякакви проблеми с финансирането на [FT]“). Всъщност с това изявление френската държава само предвижда неопределено бъдеща потенциална помощ от нейна страна при увеличаване на собствените средства на FT, помощ, чието естество, чийто обхват и условията за предоставяне на която все още не са определени. В същото време, подобно на предходните изявления, евентуалната междинна помощ от страна на френската държава, чиито характеристики също не се уточняват, е обусловена от необходимостта от решаване на потенциални проблеми с финансирането на FT.

244 От изложените по-горе съображения следва, че противно на твърденията на Комисията, поради открития си, неточен и условен характер, що се отнася в частност до естеството, обхвата и условията за евентуална държавна намеса в полза на FT, и предвид фактическия контекст, в който са направени, изявленията от и след юли 2002 г. не могат да се разглеждат като съдържащи конкретно и категорично задължение на френската държава да окаже точно определена подкрепа за FT.

245 Следователно изявленията от и след юли 2002 г. не биха могли да създадат в тежест на френската държава някакво правно задължение, и конкретно задължението да подкрепя финансово FT, считано от юли 2002 г.

246 По същите съображения не може и да се приеме, че независимо от наличието на правно задължение, тези изявления са създали реални очаквания на пазара и че ако не спази обещанието си, френската държава, в качеството си на собственик и ръководител на предприятията, голям икономически оператор и важен кредитополучател на финансовите пазари, ще трябва да понесе определена икономическа цена в резултат на загубването на надеждността и на репутацията си на тези пазари (съображения 217 и 221 от обжалваното решение). Най-напред, очакванията на пазара не биха могли сами по себе си да създадат каквото и да било задължение за действие в желания смисъл (вж. точка 235 по-горе). По-нататък, Комисията не доказва, че неспазването на евентуално обещание на френската държава за подкрепа на дадено предприятие може да застраши надеждността и репутацията ѝ на финансовите пазари. Освен това, както следва от съображенията в точка 238 по-горе и в точка 247 по-нататък, поведението на френските власти от и след юли 2002 г. има за цел именно да бъдат избегнати сочените от Комисията неблагоприятни последици, като се остави да витае съмнение относно точното естество, обхват и условия на евентуалната им бъдеща намеса. Накрая, както отбелязва генералният адвокат Mengozzi в заключението си по съединени дела Bouygues и др./Комисия и др. (С-399/10 Р и С-401/10 Р, Сб., ЕУ:С:2012:392, т. 64), при всички случаи следва да се напомни, че в крайна сметка Комисията се отказва да възприеме окончателна позиция по въпроса дали

изявленията от и след юли 2002 г. са могли да доведат до загуба на надеждността на държавата на финансовите пазари, което би създавало финансов риск за последната под формата на увеличаване на разходите във връзка с бъдещите ѝ сделки.

- 247 Наистина с изявленията от и след юли 2002 г., залагайки репутацията си пред финансовите пазари на платежоспособен длъжник/кредитор, френската държава съзнателно опитва да повлияе на реакцията на тези пазари, да възстанови доверието им и в частност да осигури запазване на рейтинга на FT с цел да подготви стабилно и по-малко разходоёмко рефинансиране на това предприятие на по-късен етап. Както обаче основателно посочва FT в писменото си становище от 31 май 2013 г., по този начин френската държава просто използва особените правила за функциониране на финансовите пазари, за да стабилизира икономическото положение на FT в краткосрочен план, и то именно с цел да създаде необходимите предприемачески и финансови условия за вземането на по-конкретни мерки за подкрепа на следващ етап. Така френската държава възприема именно предпазливия и внимателен подход на един частен инвеститор, който следи да са налице всички необходими условия, преди да поеме неотменимо задължение за подкрепа или инвестиране. В този контекст не може да бъде прието недобре обоснованото твърдение на Комисията, че нито един частен инвеститор не би могъл да повлияе на пазара така, както го прави френската държава с изявленията си от и след юли 2002 г. Всъщност не може поначало да се изключи един частен инвеститор, евентуално с международен мащаб и значителна икономическа тежест, да последва същата стратегия и да постигне същия резултат на финансовите пазари.
- 248 От всички изложени по-горе съображения следва, че Комисията допуска явни грешки от фактическа и правна страна, когато се основава на положението от юли 2002 г., за да приложи критерия за разумния частен инвеститор.
- По въпроса дали офертата за заем от акционер, за която са направени съобщението и уведомлението от 4 декември 2002 г., представлява материален израз на изявленията от и след юли 2002 г.
- 249 Комисията не би могла да обоснове явно неправилното в този смисъл прилагане на критерия за разумния частен инвеститор с тезата, която по същество излага в съображения 185, 187 и 226 от обжалваното решение, а именно че офертата за заем от акционер, за която са направени съобщението и уведомлението от 4 декември 2002 г., представлява само материален израз на предходните изявления на френската държава, и по-точно на взето още през 12 юли 2002 г. принципно решение да бъде оказана финансова подкрепа на FT.
- 250 С тази теза Комисията по същество поддържа, че е имало основание да прецени заедно изявленията от и след юли 2002 г., съобщението от 4 декември 2002 г. и офертата за заем от акционер, за да стигне до извода, че поведението на френската държава не отговаря на критерия за разумния частен инвеститор.
- 251 Наистина офертата за заем от акционер, за която са направени съобщението и уведомлението от 4 декември 2002 г., се вписва в логиката и в стратегията, следвани от френската държава още от юли 2002 г., чиято цел и последица е възвръщане на доверието на пазарите, така че краткосрочният дълг на FT да може да се рефинансира при по-благоприятни условия (вж. точка 247 по-горе).
- 252 От това обаче съвсем не следва, че изявленията от и след юли 2002 г. сами по себе си вече съдържат предварителна специфична финансова подкрепа, подобна на тази, която в крайна сметка се конкретизира през декември 2002 г.

253 От съображенията в точки 233—244 по-горе следва, че за разлика от съобщението от 4 декември 2002 г., с което се оповестява публично офертата за откриване на кредитна линия в размер на 9 милиарда евро в полза на FT, изявленията от и след юли 2002 г. имат открит, неточен и условен характер, що се отнася до естеството, обхвата и условията на евентуалната бъдеща намеса на френската държава. Следователно не може да се приеме, че френската държава е планирала да отпусне такава конкретна финансова помощ още през юли 2002 г. В действителност, поради съществено различния характер на изявленията от и след юли 2002 г., решението на френската държава от декември 2002 г. да обяви и да направи оферта за заем от акционер представлява важно прекъсване на поредицата от събития, довели до рефинансирането на FT.

254 Тезата на Комисията е още по-несъстоятелна, като се има предвид, че френската държава е трябвало най-напред да изчака и да провери дали след изявленията ѝ от и след юли 2002 г. и след настъпването на търсения им ефект, а именно възстановяването на доверието на финансовите пазари и запазването на рейтинга на FT, както и след мерките за реструктуриране и уравнивяване, взети вътре във FT, икономическите условия за такава държавна намеса действително ще са налице. Всъщност, както бе констатирано в точка 239 по-горе, на етапа на тези изявления, при липсата на релевантна информация в частност за реакцията на финансовите пазари и за успеха на взетите мерки, френската държава все още не е можела да знае и да определи достатъчно точно естеството, обхвата и условията на евентуална мярка за подкрепа в полза на FT, включително на евентуално увеличаване на капитала, което освен това министърът на икономиката изрично отхвърля като възможност през юли 2002 г. Очевидно едва през декември 2002 г. френската държава приема, че са налице икономическите условия за такава финансова помощ, което потвърждава настъпването на важно прекъсване на поредицата от събития на този етап.

– По въпроса дали изявленията от и след юли 2002 г. и съобщението от 4 декември 2002 г. в съчетание с офертата за заем от акционер представляват общо „една-единствена мярка“

255 В писмените си становища от 17 юли 2013 г. Комисията твърди, че в решението си в производството по обжалване Съдът не се произнася по въпроса дали изявленията от и след юли 2002 г. и съобщението от 4 декември 2002 г. в съчетание с офертата за заем от акционер могат да се разглеждат заедно като „една-единствена мярка“ за намеса по смисъла на точки 103—105 от неговото решение. Тя посочва, че въпреки това критериите, споменати в точки 103 и 104 от решението на Съда в производството по обжалване, могат изцяло да бъдат отнесени към настоящия случай, така че тези различни, последователни мерки за намеса трябва да се разглеждат като неразривно свързани.

256 В точки 127—131 от решението си в производството по обжалване Съдът постановява, въз основа на критериите, изложени в точки 103 и 104 от същото решение, че Комисията правилно е приела, че съобщението от 4 декември 2002 г. и офертата за заем от акционер съставляват заедно единна мярка на държавна намеса, доколкото тези две мерки са така тясно свързани, че е невъзможно да бъдат отделени една от друга. Оттук също така следва, че именно тази единна мярка за намеса е определена от Комисията в обжалваното решение като неправомерната в случая мярка за помощ.

257 Налага се констатацията, че както подчертават Френската република и FT в съдебното заседание от 24 септември 2014 г., обжалваното решение не се основава на разбирането, че изявленията от и след юли 2002 г. също са част от упоменатата единна мярка за намеса като конститутивни елементи на разглежданата мярка за помощ.

258 В обжалваното решение изявленията от и след юли 2002 г. наистина са анализирани заедно с единната мярка на държавна намеса, окачествена като държавна помощ, а именно съобщението от 4 декември 2002 г. в съчетание с офертата за заем от акционер, но единствено като части от

„контекста“ на тази намеса. Съдът потвърждава това в решението си в производството по обжалване, когато отбелязва, че „от съображение 185 от [обжалваното] решение следва, че неговият предмет се отнася до проекта за заем от акционер, за който е уведомена Комисията, и че изявленията от и след юли 2002 г. са взети предвид само доколкото са обективно релевантни за преценката на посочения [заем]“ (решение на Съда в производството по обжалване, т. 73), че „[т]ака Комисията е разгледала посочените изявления само като контекст на [тази мярка]“ и че „от член 1 от [обжалваното] решение е видно, че тя квалифицира като държавна помощ, несъвместима с общия пазар, само заема от акционер и споменава изявленията от и след юли 2002 г. единствено като контекст на установената помощ“ (решение на Съда в производството по обжалване, т. 75).

259 Тезата, защитавана от Комисията в обжалваното решение, която впрочем е и неправилна (вж. точки 249—254 по-горе), а именно че офертата за заем от акционер е материален израз на взето още на 12 юли 2002 г. принципно решение да се окаже подкрепа на FT, не стига чак до твърдението, че изявленията от и след юли 2002 г. били, подобно на съобщението от 4 декември 2002 г. и офертата за заем от акционер, конститутивни елементи на единната мярка за намеса, квалифицирана като държавна помощ.

260 Впрочем в писмените си становища от 17 юли 2013 г. и в отговорите си на писмените въпроси, които ѝ отправя Общият съд в настоящото производство, Комисията, макар да посочва, че критериите, определени в точки 103 и 104 от решението на Съда в производството по обжалване, са изпълнени включително що се отнася до изявленията от и след юли 2002 г., все пак въз основа на това не стига до заключението, че тези изявления трябва да се разглеждат като конститутивни елементи на мярката, квалифицирана в обжалваното решение като държавна помощ. Всъщност заключението, до което Комисията стига въз основа на възприетата от нея констатация, че изявленията и офертата за заем от акционер са неразривно свързани, е, че има основание да смята, че всички тези мерки за намеса са част от един и същ непрекъснат процес на подкрепа за FT от страна на френската държава, да възприеме „общ подход“ към случая (вж. точка 176 по-горе) и съответно да анализира заедно тези различни мерки за намеса от гледна точка на член 87, параграф 1 ЕО. Извън това Комисията настоява, че е взела предвид изявленията от и след юли 2002 г. само като част от контекста на установената помощ. Също така в съдебното заседание от 24 септември 2004 г. Комисията посочва, че с точки 102—104 от решението си в производството по обжалване Съдът е потвърдил общия подход към този процес, който тя защитавала от самото начало. Тя отбелязва и че не може да уточни дали изявленията от и след юли 2002 г. и съобщението от 4 декември 2002 г. в съчетание с офертата за заем от акционер трябва да се разглеждат заедно като „една-единствена мярка“ за намеса по смисъла на решението на Съда в производството по обжалване и дали подобна констатация би означавала, че всички тези последователни мерки за намеса са една и съща държавна помощ, а оставя на Общия съд да се произнесе по тези въпроси.

261 С други думи, от твърденията, които прави въз основа на точки 103 и 104 от решението на Съда в производството по обжалване, Комисията не извлича други доводи, освен тези, които вече е изложила в предходните производства пред Общия съд и Съда и които вече бяха отхвърлени в точки 202—254 по-горе като неправилни или дължащи се на явна грешка в преценката.

262 От всички изложени по-горе съображения следва, че второто и третото от изтъкнатите от Френската република и FT основания са налице, доколкото предполагат констатиране на грешки при прилагане на правото и явни грешки в преценката във връзка с прилагането на критерия за разумния частен инвеститор и съответно неправилно прилагане на понятието за държавна помощ по смисъла на член 87, параграф 1 ЕО. Следователно член 1 от обжалваното решение трябва да бъде отменен.

263 При тези обстоятелства не е необходимо да се разглежда четвъртото основание, посочено от Френската република, а именно непълнота на мотивите.

3. По искането за отмяна на член 2 от обжалваното решение

- 264 Следва да се напомни, че Френската република и FT искат обжалваното решение да бъде отменено изцяло, тоест заедно с член 2, въпреки че не изтъкват конкретни доводи в подкрепа на този аспект от жалбите си.
- 265 В точки 141 и 142 от решението си в производството по обжалване обаче Съдът споменава само искането за отмяна на член 2, направено от дружествата Vouygues, което предполага, че делото е върнато на Общия съд за ново разглеждане само що се отнася до това искане.
- 266 Предвид обхвата на жалбите на Френската република и FT, припомнен в точка 264 по-горе, както и предвид точка 2 от диспозитива на решението на Съда в производството по обжалване, в която е използвана думата „искания“ в множествено число, Общият съд намира, че следва да се произнесе и по исканията за отмяна на член 2 от обжалваното решение, направени от тези страни.
- 267 По този въпрос следва да се приеме, че предвид отмяната на член 1 от обжалваното решение на второто и третото от изтъкнатите от Френската република и FT основания, отпада предметът на исканията им за отмяна на член 2 от същото решение, с който се констатира липсата на задължение за възстановяване на помощта по член 1.
- 268 Всъщност отмяната на член 1 от обжалваното решение има действие erga omnes, което би могло да ѝ осигури абсолютна сила на пресъдено нещо (решения от 1 юни 2006 г., P & O European Ferries (Vizcaya) и Diputación Foral de Vizcaya/Комисия, C-442/03 P и C-471/03 P, Rec, EU:C:2006:356, т. 43 и от 4 март 2009 г., Tirrenia di Navigazione и др./Комисия, T-265/04, T-292/04 и T-504/04, EU:T:2009:48, т. 159).
- 269 Тази отмяна има за последица заличаването с действие ex tunc на съдържащата се в член 1 от обжалваното решение констатация за наличието на помощ, несъвместима с общия пазар. От това следва, че обявяването в член 2 от посоченото решение, че помощта не подлежи на възстановяване, остава без предмет също с действие ex tunc.
- 270 При тези условия няма основание за произнасяне по исканията на Френската република и FT за отмяна на член 2 от обжалваното решение.

По съдебните разноски

- 271 В решението си в производството по обжалване Съдът не се произнася по съдебните разноски. Ето защо съгласно член 219 от Процедурния правилник Общият съд следва да се произнесе в настоящото решение по всички съдебни разноски, свързани с отделните производства.
- 272 Съгласно член 134, параграф 3 от Процедурния правилник, ако страните са загубили по едно или няколко от предявените основания, всяка страна понася направените от нея съдебни разноски. Общият съд обаче може да реши една от страните да понесе, наред с направените от нея съдебни разноски, и част от съдебните разноски на другата страна, ако обстоятелствата по делото оправдават това.
- 273 В настоящия случай следва да се отбележи, че исканията на Френската република и FT са уважени в частта, в която се отнасят до отмяната на член 1 от обжалваното решение, с оглед на второто и третото от изтъкнатите от тях основания. За сметка на това първото посочено от тях основание е отхвърлено. Освен това е постановено, че няма основание за произнасяне по исканията им за отмяна на член 2 от обжалваното решение. При тези обстоятелства по делото

е оправдано да се постанови Комисията да понесе направените от нея съдебни разноси, както и осем десети от съдебните разноси на Френската република и FT. Френската република и FT следва да понесат по две десети от направените от тях съдебни разноси.

²⁷⁴ Федерална република Германия, встъпила страна по делото, следва да понесе направените от нея съдебни разноси съгласно член 138, параграф 1 от Процедурния правилник.

По изложените съображения

ОБЩИЯТ СЪД (шести разширен състав)

реши:

- 1) **Отменя член 1 от Решение 2006/621/ЕО на Комисията от 2 август 2004 година относно държавната помощ, приведена в действие от Франция в полза на France Télécom.**
- 2) **Няма основание за произнасяне по същество по исканията за отмяна на член 2 от Решение 2006/621.**
- 3) **Европейската комисия понася направените от нея съдебни разноси, както и осем десети от съдебните разноси, направени от Френската република и от Orange, по-рано France Télécom.**
- 4) **Френската република и Orange, по-рано France Télécom, понасят по две десети от направените от тях съдебни разноси.**
- 5) **Федерална република Германия понася направените от нея съдебни разноси.**

Frimodt Nielsen

Dehousse

Wiszniewska-Białecka

Collins

Ulloa Rubio

Обявено в открито съдебно заседание в Люксембург на 2 юли 2015 година.

Подписи

Съдържание

Фактическа обстановка	2
1. Общият контекст на делото	2
2. Административното производство	5
3. Обжалваното решение	6
Предходните производства пред Общия съд и пред Съда	12
1. Предходното производство пред Общия съд	12
2. Предходното производство пред Съда	16
Производство и искания на страните след връщането на делото	19
От правна страна	21
1. По допустимостта на жалбата по дело T-444/04 RENV	21
2. По искането за отмяна на член 1 от обжалваното решение	22
Предварителни бележки	22
По първото основание: нарушение на съществени процесуални правила и на правото на защита	22
Относно нарушението на съществени процесуални правила	23
– Доводи на страните	23
– Съображения на Общия съд	23
Относно нарушението на правото на защита	26
– Доводи на страните	26
– Съображения на Общия съд	26
По второто и третото основание: грешки при прилагане на правото и явни грешки в преценката, що се отнася до прилагането на критерия за разумния частен инвеститор	29
Доводи на страните	29
Съображения на Общия съд	33
– Припомняне на релевантната съдебна практика	33
– Припомняне на съображенията, следвани от Комисията в обжалваното решение	35
– Относно мярката, спрямо която Комисията е трябвало да приложи критерия за разумния частен инвеститор	36

– Относно момента, който Комисията е трябвало да смята за меродавен за прилагането на критерия за разумния частен инвеститор	38
– По въпроса дали офертата за заем от акционер, за която са направени съобщението и уведомлението от 4 декември 2002 г., представлява материален израз на изявленията от и след юли 2002 г.	44
– По въпроса дали изявленията от и след юли 2002 г. и съобщението от 4 декември 2002 г. в съчетание с офертата за заем от акционер представляват общо „една-единствена мярка“	45
3. По искането за отмяна на член 2 от обжалваното решение	47
По съдебните разноски	47